

ELŐFIZETÉS

HELYREK:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VEDÉKEK:
Egy évre 20 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos postai sor egyszer 200 f.
minden kötetkéfért 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és osztrák egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 837.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, január 23.

Élénkül a tüzérségi harc az északi harctéren.

Budapest. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Visztulától északra tegnap élénkebb tüzérségi harc fejlődött. Tüzérségünk különösen a legdélibb Mida szakaszon és Cheocynnél működött kiváló sikerrel, a hol egy vasuti állomás ellen elért teli találat oroszok vasuti forgalmát érzékenyen megzavarta. Változó erejű tüzérségi harc folyik Visztulától déire is arcvonal egyes részei.

Kárpátokban helyzet változatlan. — Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Harcok az egész fronton.

BERLIN: (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A tengerpart és La-Bassee csatorna között tartós eső lehetetlenné tette a nagyobb harcok tevékenységét.

Arrasnál tüzérségi harcok folytak. Beryau-Bactol délnyugatra tegnapelőtt elfoglalt lövészárkok egyikét, mivel egy gyárnak beomló falai részben betemették, feladtuk és felrobbantottuk.

Franoláknak Verduntól északra ellenünk intézett támadását könnyűszerrel visszavertük.

St. Mihieltől délre tegnap előtt lefolyt harcok óta kisebb francia osztagok még hadállásaink közelében vannak. Előretörésünk az arcvonalunk előtti terepet a franciák régi hadállásáig megtisztította az ellenségtől.

Pont a Moussontól északnyugatra Croix de Carnesért még folyik a harc. Franciák állásunknak általunk visszafoglalt része ellen intézett erős támadását ellenség súlyos vesztesége mellett visszavertük.

Vogézekben Semheimtől északra csapataink az ellenséget a Tartucann Sweiterkopf magaslatáról visszavetették és két tisztet és százhuszonöt Longi legénységet foglyul ejtettek.

Keleti hadszíntér.

Kelet-Poroszországban helyzet változatlan.

Sucha szakaszon támadásaink lassan előbbrehaladnak.

Pilicától keletre nincs semmi újítás. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Anglia bőrén.

Arad, január 22.

A világháború fontos pillanata következik. Az, a melyikben Anglia megtudja, hogy mi a háború.

Ma még nem tudja. Angliában nem borítanak ezeket gyászba a könnyörtelen veszteség lajstromok. Azok, akik a zsoldos seregből elpusztulnak, többnyire söpredékei voltak a társadalomnak, hozzátartozóik terhe, olyanok, akiknek utolsó menekvés volt a beszegődés. Lesznek, akik ezekért is viselnek gyászt; a legtöbbjük után talán eza szó hangzik: nem nagy kár érte.

Az angol ifjak és családapák nem kénytelenek százezerszámba, milliószámra a harctér viszontagságait szenvedni, övig érő sarat taposni, vízjárta lövészárkokat bujni, hólepet heggyeket mászni, éjszakákon át virrasztva dideregni, halálzáporban járni, ágyudörgés viharát állani, a családot, tüzhelyet, kényelmet, tisztaságot és a rendes táplálkozást nélkülözni s végül is a testi épséget vagy az egészséget föláldozni.

Londonban, a brit földön nem tudják, mit jelent az, ha ellenség csap be az ország határain; ha előlük menekül a megrémült lakosság, otthagya házat, földet, vagyont, gyerekkori emlékeket és csak a rajtaváló ruhát, meg egy kis batyut vive magával. Londonban nem tudják, milyen lelket gyöttrő fájdalmas érzés, csak látni is az ilyen menekülteket, a levert családapa köré rajzó porontyokat, a csecsemőt szorító anyát.

Angliában nem tudják, mit jelent az, a mikor ágyutüz lép el békés falvakat, városokat és rombolja le az ártatlan polgári épületeket, sőt a kegyes célu templomokat és iskolákat is. A ki teszi, maga is tudja, hogy kegyetlenség, durvaság a mit tesz, de ha a háború érdeke elé került ez, át kell rajta esni.

Angliában nem üresek a házak, a műhelyek; nem hiányzik a hádbavennult kenyérkeresők, családapák, fiúk óriási tömege. Angliában nem indít meg senkit se az a büszke fájdalom, amellyel mindennap a harctér felé elinduló csapatok lengő zászlóit bucsuztatja az utca népe.

Nem is változtatott Londonon és Anglián sokat a háború, amelynek pedig ő is részese. Az angol főváros zavartalanul hódol az ő régi szórakozásainak, nyugodtan üzi szokott kedvteléseit. A szigetországban semmi se változott. Kívül, a tengeren és a csatornán tul véres háború van, amelyben ugyan Anglia is képviselve van az ő fegyveres cselédeivel; a tengeren is verekszik néhány angol hadihajó, amelynek szintén ez a rendeltetése. Ha elpusztul, van belőle elég Angliának. A háború valahogy végződni fog, ha az entente-ről jól, akkor Anglia a legolcsóbban jut a győzelem hasznához, ha pedig az entente bukik, a szigetországban néhány csőd lesz, de sokat ez se fog változtatni a brit szigetek életmódján.

Azonban... Cuxhavenből elindult a német légi flotta, félelmetes, kegyetlen Zeppelinek. Az utjokban nem akadály a csatorna, a tenger; nem árthatnak az alulról küldött lövegek, a melyek erőtlennül hullanak le, mielőtt az ő magasságuk felét érnék el és nem véd meg ellene a híres londoni köd se. Elindultak és az angol partokat már bombázzák. Az utjok pedig London felé vezet.

Es ha az angol Zeppelinek először megjelennek az angol város fölött és bombaesővel borítják a történelmi patinával bevont régi épületeket; ha a tüzesöppek járókelőket is pusztítanak el; akkor az angolok azt fogják mondani, amit néhány félénk

katona ejtett ki a száján, amikor először került ágyutüzbe: „de hiszen ez komoly dolog!”

Komoly dolog és kegyetlen. Angliával csakis ezzel a hadjáratlall lehetett éreztetni, — amit az összes hadviselő államok éreznek, — hogy mi a háboru. És ha Anglia ezt a maga bőréen fogja érezni, akkor kevésbé dolyfős és hányiveti lesz az angol államférfiak hangja.

... És akkor közelebb lesz a béke.

Német világ Lodzban.

(A Neue Lodzer Zeitung hírei. — A német kormányzó helyreállítja a rendet és közlekedést.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 22.

Ahol csak Németország diadalmas hadserege ellenséges országokban tért hódít, ott szonnal hozzáfog a közigazgatás szervezéséhez, minden intézkedést megtesz, hogy a normális élet helyreálljon és a meghódított föld lakosága ne érezze, hogy idegen uralom alatt van. Orosz-Lengyelország egyik elfoglalt nagy városában, Lodzban is berendezkedtek már a német hatóságok. Az állami szervezet gépezete megindult és Lodz lakói nemsokára láthatják majd, mennyivel jobb német alattvalónak lenni, mint oroszoknak. Kezünkbe jutott az egyik legnagyobb lodzi hírlap, a német nyelven megjelenő „Neue Lodzer Zeitung” január 5-iki száma.

A lap élén a lodzi kormányzó hirdetményét közli, amely előfordult veszettségi esetre való tekintettel megtiltja a lakosoknak, hogy kutyáikat szabadon engedjék. A háborus hírek következnek ezután, javarészt a német nagy vezérkar és Hófer altábornagy hivatalos jelentései. A kormányzó másik hirdetménye is szerepel az ujságban, amellyel a lodzi bíróságok megalakítását hozza a közönség tudomására. Lodz város lakói között felmerült polgári és büntetőperrek eldöntésére — írja a hirdetmény — polgári bíróságokat alakítanak és pedig: a) 10 járásbíróságot és b) 1 ügyészi bíróságot.

A járásbíróságnak három tagja van: egy

felesküdtött ügyvéd, mint elnök, egy polgár-bíró, egy munkás-bíró. Az ügyvédet az ügyvédek szövetsége, a polgár-, illetve munkás-bírót a járás polgárai és munkásai választják. A büntetőpereket is a járásbíróságoknál kell megindítani. Az előzetes vizsgálatot ez vezeti és az ügyészhez utalja az ügyet, ha becslése szerint olyan büntetés várható, amely a járásbíróság hatáskörét túlhaladja. A járásbíróság ítélete ellen az ügyészhez bírósághoz lehet felebbezni, de ez csak abtől a szempontból bírálja felül az ítéletet, hogy a megállapított tényesetre helyesen alkalmazták-e a törvényt. Az eljárás a szóbeliség, nyilvánosság és szabad bizonyítás elvén alapszik. A hirdetmény utolsó pontja szerint, ha a bíróságok által kiszabott ítélet halálbüntetésre, életfogytiglani szabadságvesztésre, vagy egy évnél hosszabb szabadságvesztésre szólna, úgy a kormányzó jóváhagyása szükséges a jogerősséghez.

Igen érdekes a lodzi ujságnak következő cikke:

— A lodzi kormányzó ur kifejezte azt a kívánságát, hogy a nyilvános élet régi megszokott medrébe térjen vissza és normális jellegű legyen. Szükséges ezért, hogy a város egész lakosságát áthassa az a meggyőződés, hogy minden eszközt fel kell használni rá, hogy a jelenlegi viszonyok között normális életet lehessen teremteni Lodzban és ez csak akkor sikerülhet teljesen, ha mindenki felbresztik a kötelességérzetet. E kötelességérzet ébren tartására és hogy még több nyomaték adassék neki, a kormányzó ur elfogadta a lodzi központi polgári bizottság által a polgári bíróságok megalakítására vonatkozó kidolgozott tervezetét. A törvényes eljárás a bírósági tárgyalások jelenlegi formájára támaszkodik az országos törvények szerint, de teljesen nyilvános karaktere lesz. Nem kételkedünk benne, hogy épen ez az új bírósági eljárás elő fogja segíteni a normális élet helyreállítását, mert mindenekelőtt szigorúan fog fellépni a késedelmes adások ellen, köztük a lusta bértfizetők, a lelkiismeretlen spekulánsok, csalók és mindazon gyanús alakok ellen, akik idáig a zavarosban próbáltak halászni és ezzel hozzájárultak a helyzet rosszabbításához.

A „Neue Lodzer Zeitung” hírvolatában

olvassuk, hogy újból megalakították a polgárőrséget. A szolgálati idő tizenkét óra és pedig négy óra az utcán, négy óra irodában, azután megint négy óra az utcán, amiért havi husz rubel fizetést kapnak. Ennek a rendszernek előnye az lesz — írja az ujság — hogy a valódi polgárőr köteles lesz szolgálatát pontosan elvégezni, míg az eddigi önkéntes polgárőrök gyakran elhanyagolták hivatásukat és csak papíron szerepeltek.

Most rendezik a vasúti forgalmat is Lodz környékén, Kalisch felé már lehet utazni polgári személyeknek is, akik igazolvánnyal vannak ellátva. A Kalistól Lodzig vezető országut is helyre van állítva, a Lodz—Petrikan országut is most javítják. A lodzi kereskedelmi iskolában zavartalanul folyik az előadás és mivel a tanulók az idén már sok időt elvesztettek a tanévből, a tanártestület elhatározta, hogy az idén nem adnak karácsonyi szünetet a tanulóknak. Érdekes a következő hír:

— Az utóbbi napokban az élelmiszerek árában csökkenés állott be és a spekulánsok természetesen nem csináltak jó üzletet. Különösen a liszt, cukor és dohányára esett. Tegnap egy zsák buzalisztet már 23—25 rubelért, rozslisztet 18—20 rubelért adtak el.

Az ujság utolsó oldalán, a hírdetési rovatban is találunk érdekességet. Friedrich Kinzler a következő híreket teszi közzé:

— Január 7-ikén Németországba és vissza utazom. Elváltalom levelek és pénzküldemények gyors elintézését.

Egyébként épen olyan hírdetések vannak, mint a magyar, vagy német ujságokban; feltűnő, hogy igen sokan orosz cigarettákat kínálnak olcsó áron megvételre.

A négy oldalas lapon, amely külföldben az esti kiadása a naponta kétszer megjelenő Neue Lodzer Zeitungnak, az utolsó sor így hangzik: „Genehmigt von der Deutsche Militärzensur.” A lap felelős szerkesztőjeként L. Drawing nevű ur szerepel.

A német császár fia magyar ezredeknél. Berlinből a Berlner Tageblatt jelenti: Joachim herceg meggyógyulván, most keleten tartózkodik. Svájci lapok szerint meglátogatta a magyar ezredeket és lelkesedve beszélt róluk.

Zeppelinek.

Az angol partok ellen intézett újabb sikeres német támadás újból a németek csodás légi flottájára: a rettegett Zeppelinekre irányította a figyelmet. Friedrichshavenben a háboru kezdete óta lázas munka folyt és ha hinni lehet a meg nem erősített és meg nem erősíthető híreknek: minden héten egy újabb, teljesen harcra kész Zeppelin kerül ki a műhelyekből és szaporítja a légi flotta erejét.

Külön gyárakból szállítják a motorokat, az alumínium-alkatrészeket, a gondolat, a burkolatot, a fegyverzetet, valamennyit készen Friedrichshavenbe, ahol pompásan begyakorolt mechanikusok egyszerűen és pontosan összeállítják a részeket. Egy-két próbarepülés után a repülőóriás már kész is a harcra indulásra. Valódi mesterműve a Zeppelin a német iparnak, mert bármire különböző iparág pontos, hajszálig egybevágó munkája kell ahhoz, hogy egyetlen Zeppelin is elkészüljön.

Kevésbé ismeretes, hogy minden egyes Zeppelin a ballonjára felül kis sík felület van építve, amelyhez a gondolatból csigalépcső vezet fel. A felületen egyetlen embernek van helye, aki ott őrködik és különösen az esetleg közeledő ellenséges repülőket kíséri figyelemmel. Jelentéseit, megfigyeléseit természetesen telefonon adja hírül a vezető gondolatjába. A

kormányozható légi óriás elején és végén egy-egy gépfegyver, vagy könnyű gyorstűzelő ágyú áll készenlétben és mondani sem kell, hogy lövéseik biztosabban találnak, mint az aeroplánok gépfegyvereiből leadott lövések.

A sokat emlegetett Zeppelin-bombákat nem magáról a léghajóról vetik, hanem egy erős sodronnyokkal odaerősített, körülbelül száz méterrel a gondola alatt függő kosárból. A kosárban egyetlen ember tartózkodik és ő látja el a bombavetés veszélyes munkáját. Ennek a berendezésnek az a célja, hogy a bombák felrobbanása (ha esetleg ellenséges löveg találja azokat) ne okozzon veszélyes kárt a léghajóban. A Zeppelin-bomba leginkább a torpedóvédékhez hasonlít. Időtartamra beállítható gyújtója is van, azonban egyszerű kontaktusos gyújtószerkezettel is működik, amely a földet érintés pillanatában explóziót idéz elő. A bombák kicsiny, de erős szárnyfelületekkel vannak felszerelve és így akármilyen irányban alábocsáthatók. Robbanó anyaguk ugyanaz, amelylyel a híres nagyvenkettős mozsarak gránátjai rombolnak. Egy-egy Zeppelin bombavető kosarában 30—40 bombát visz utjára. A legénységéből kiválasztott „bombavető” természetesen jól begyakorolt ember; már béke idején pontos és kielégítő bombavető-gyakorlatokat tartottak a bodeni tó felett a Zeppelinek és a háboruban eddig is kitűnt, hogy ezek a gyakorlatok nem voltak hiábavalók: a Zeppelin bombák jól eltalálják céljukat.

A Zeppelinek használhatósága — mint most a béke idején elhangzott kételkedésekkel szemben bebizonyult — nem csak a légi feladásra szorítkozik, hanem a direkt támadásban is beválik. Az ellenséges államok Zeppelinektől rettegett polgárait, akik minden újabb légi támadás után kétségbeesés igizgulnak, hiába igyekeznek azzal megvizsgáltatni kormányaik, hogy ennyi, vagy annyi német léghajó jött le: a német hadvezetéség számtalanszor kijelentette már, hogy eddig egyetlen Zeppelin sem pusztult el a háboruban, a lövéstől megsérülteket is újból kijavították. Az ellenség kezére — ez kétségtelen — egyetlen Zeppelin sem jutott még. Miután a Zeppelin közel száz kilométeres óránkénti sebességgel mozog: alig is lehet biztosan célba venni. Nagy magasságban tartózkodása miatt pedig csakis ágyúkkal lehet lövetését megkísérlni. A magasba fellőtt és onnan visszazuhanó ágyúvédék azután több kárt tesznek a Zeppelintől rettegett csapatokban, mint magában a léghajóban, amelynek apró rekeszreke omlott és magasanymású gázzal töltött hüvelye a kisebb sérüléseket a saját gáznyomásával eldugaszolja.

Az egyedüli harci mód a Zeppelin ellen a repülőgéppel üldözés lenne. Azonban a Zeppelin gyorsabb, mint üldözője. Az aeroplánnak a felszállás előkészítéséhez és az első ezer méteres magasság eléréséhez 6—8 percre van szüksége, míg a Zeppelin 3—4 perc alatt újabb ezer méterrel szökken magasabbra. A jól fel-

Aradi főmérnök hadi találmánya.

(Ami tökéletesebbé teszi a lövészárkokból harcolást. — Remenyik László berlini és bécsi utja.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 22.

Mióta a háboru kitört, mióta a nagy küzdelem abszorbeál minden életet, figyelmet, mióta nemzetek élete téte a nagy játéknak, a technikusok, szakferfiuk százai és százai szentelik idejüket kísérletezéseknek, a melyek a háboru eszközeinek javításait, tökéletesítését célozzák. Már a háboru első napjai technikai téren nagy meglepetést keltek, ellenteleinkre kellemetlen meglepetést. Mikor Lüttich, Namur, Maubeuge gyors oltésének híre elterjedt, mindenkinek fejében ott élt a gondolat, sőt sokan szóval is kimondták:

— Ezt a nagy sikert csak valami zseniális technikai újításnak köszönhetjük. Valami rettenetes hatású új löpőnek, vagy ostromlóeszköznek!

S a sejtelmek valóknak is bizonyultak, csakhamar az egész világ tudomást szerzett, hogy a mi kezünkben két hatalmas ütőkártya, „atout” van, a melyet úgy hívnak, hogy „negyvenkettes” és „harminc és feles.”

De a háboru kitörése után sem szűnt meg a munka, mely a harci eszközök tökéletesítését tűzte ki célul. A hadügyminisztériumokban külön osztály foglalkozik a találmányok átvizsgálásával, a leggondosabb átvizsgálással, hisz egy-egy vakmerő és sikerült újítás az egész háboru sorsát eldöntheti.

Most egy aradi tekintélyes mérnök sokat ígérő találmányával foglalkozik a berlini és bécsi hadügyminisztérium kísérletezési osztálya, oly találmánnyal, mely a puskát tökéletesbbiti. Ugyiszólván minden arvonalon „állóharc” jellegét öltötte a háboru, új és nehéz harcmodorát, mikor a két ellonfél egymással szemben nyakig belesva lemond ugyan a gyors előrehaladásról, de ellonfelének is ugyiszólván lehetlenné teszi egy talpalatnyi föld megszerzését is. Ez az új harcmodor új fegyvereket kíván s talán már meg is szálte azokat s ha a hadügyminisztériumok kísérletezé-

fegyverzet, biztosan célzó Zeppelin üldözése izopfelni is veszélyes az egyensúlyából könnyen kizökkenő repülőgépre.

A yarmouthi kirándulás, a Páris, Varsó fölött felbukkanó Zeppelinek szereplése azt bizonyítja, hogy a rettegett égi szörnyek csakugyen képesek arra, hogy alapos zavarokat okozzanak váratlan megjelenésükkel és hogy távoiság, eső, köd nem akadályozza őket biztos utjukban.

Érdekes jelenség, hogy amig béke idején annyi Zeppelin pusztult el, most a háboru veszedelmeiben — apróbb sérülésektől és kisebb károktól eltekintve — nem történt egyetlen ugynevezett Zeppelin-katasztrófa sem, mindössze a Kusse'dorti Zeppelin-házra vetett francia seroplán-bombáktól pusztult el egy légi óriás bukolata.

A háboru előtt tíz Zeppelin ment tönkre. Ot esetben elemi csapás, (vihar, zivatar, elektromos kisülés, esőtől átázottság) okozta a balesetet, a másik öt esetben a léghajó legénységének vigyázatlansága vagy a technikai felszerelés valamely hibája vezetett katasztrófához. A praxis lassan megtanította a németeket, hogy miként kell bánni a Zeppelinekkel és a szerkezeten tett ismételt javítások is beváltak és az újabban épített Zeppelin-típus ellenálló és teljesítő képessége olyan rendkívül módon fokozódott, hogy ma már csakugyan veszélyes hadiszerszám a Zeppelin, de tökéletesebbé tételén még most is fáradoznak.

sei sikerrel végződnek, az aradi Remenyik László vagonnyári főmérnöké az érdem és a dícsőség, hogy a fegyvereken alkalmazott újításával talán a háborut döntötte el, vagy legalább is annak eldöntéséhez nagyban hozzájárult.

Amióta nyilvánvaló lett, hogy a modern háboru várható jeilegét öltötte, Remenyik László, az aradi vagonnyári főmérnöké fáradozatlanul dolgozott, rajzolt, furt-faragott, kísérletezett, hogy a gyalogsági fegyvereket ehhez a harcához idomítsa át. Végre a mult hónap közepe táján kísérletei abba a stádiumba jutottak, hogy már alkalmasoknak találta az illetékes faktoroknak bemutatni. Előbb arra gondolt, hogy a bécsi hadügyminisztériumhoz terjeszti fel rajzait és modelljét, de miután összeköttetései hiányoztak, a dolog kissé lassan ment volna. Ezért mintegy tíz nap előtt egy befolyásos budapesti külpolitikus hathatós ajánlólével Berlinbe utazott. Munkatársunk beszélgetést folytatott Remenyik László főmérnökkel, aki berlini utjának eredményéről a következőket mondotta:

— Berlinben a legnagyobb előzékenységgel fogadtak s ajánlásaim folytán el is kerülhettem a szokásos és hosszadalmas hivatalos utat s a tervrajzokat és a modellt az arra illetékes „Gewehrprüfungskommissionnak” közvetlenül mutathattam be. Ez a bizottság minden héten egyszer a Berlin melletti tempelhofti gyakorlóterén szokta a kísérleteit tartani s engem is oda rendelték ki. Mindjárt velem jött egy gépgyáros is, hogy ha a bizottság a modell alapján találmányomat további kísérletezésre alkalmasnak találja, mindjárt készítsen belőle negyven ötven próbadarabot. Sajnos, ép aznap a bizottságnak annyi munkája volt, hogy az én modellem kipróbálására, mely amugy is hosszabb időt igényelt volna, nem kerülhetett sor. De meg amugy is, hogy a találmány megbízhatóságáról meggyőződést szerezzenek, ahhoz számtalan, hetekig tartó kísérlet szükséges. Így én, miután további tartózkodásra időm nem volt, a rajzokat otthagytam és visszatértem. Pozitív sikerem mindenekelőtt az, hogy habár én féltem, hogy eszmémrel ki tudja, hányan foglalkoztak már, vagy esetleg meg is oldották már, kiderült, hogy az ötletre, mely szinte önként kínálkozik, eddig nem jött rá senki s senki a téren még nem kísérletezett. Biztató az is, hogy a bizottság olvben eszmémet helyesnek ítélte. Különbben szinte mondhatom, hogy a német birodalom fővárosában ajánlólével volt számomra az, hogy magyar vagyok. Nem „Ungar”, ezt a szót Berlinben már alig használják, hanem „Mágyár.” Mindenütt a legnagyobb szívéllyességgel fogadtak s alig képzelhető el az a lelkesedés, amellyel a berlini nép a magyarok iránt viseltetik. Érdekes az is, hogy senki a fővárosban, sem hivatalos helyen, sem a közönség körében még csak egy pillanatig sem gondol arra, hogy a háboru esetleg az entente nyerhetné meg.

Visszatértemben berlini felszólításra most már Bécsben is jelentkeztem a hadügyminisztériumnál s ott átadtam a találmány egyetlen modelljét, amely amugy is Manlicher fegyverre volt szerelve. Most érhető izgatottsággal várom az eredményt. Ma fejeztem be annak a modellnek elkészítését, amelyet Berlinbe szántam s még ma el is küldöm. Azt hiszem, a

jövő hét közepén megkapom onnan az első hírt. Bizom találmányomban, amely, ha sikerül, talán a háboru sorsát is eldönti s nagy boldogsággal tölt el ez a tudat, hogy az országának, hazának szolgálatot tehettem...

Aradi zászlós

vitézségi érme.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 22.

Nem ez az első alkalom, hogy a h'zicardben harcoló tartalékos tisztok hősiességéről emlékezhettünk meg. Az Aradi Közlöny hasábjain is igen sok aradi uriflunk vitézségét hirdettük és az ő cselekedeteikről éltünk egy napos dícsőség tisztavirág korát, mert a népünk szeretettel zárja szívébe a hazáért vért hullató fiát és nevét nemzedékek fogják büszkeséggel egymásnak tovább adni. A város legjobb családjainak gyermekei vonultak az északi és le a déli harctérre, mindazon, kik itt serdültek ifjakká a mi szemünk láttára és akiknek fejlődését, pályaválasztását és boldogulását egyaránt éber figyelemmel kísérte mindenki. Elég kis város vagyunk még ahhoz, hogy egymás örömét és bánatát együtt érezzük és a nagy közönség szivesen vesz tudomást mindarról, különösen ami ezekben a súlyos napokban az aradi családok gyermekeivel történik.

Nem kereste el az aradok figyelmét a harctérről érkezett legroványabb hír sem cs élénken reagáltunk mi itthoniak a harctéren történt minden eseményre. Büszkék voltunk arra a hírre, hogy Kovács Vince kurtlanácsnok fia, Kovács Antal tartalékos zászlós hozszu időn át hónapokon keresztül az északi harctéren, mint egyik legvitézebb katona szerzett tiszteletet az aradi névnek. Az Aradi Közlöny többször meg is írta a hős zászlós vitézségi tetteit, megírta, hogy rettentetlen és vakmerő magaviseletével a feljebbvalóknak nemcsak elismerését, de bámulatát vívta ki. Beteg lett, súlyos beteg, haza küldték, de ott nem jött, ott maradt és harcolt tovább.

Azután szomorúsággal éri sültünk róla, hogy Kovács Antal zászlós súlyos sebesüléssel érkezett haza a szülei házába a harctérről. Életveszedelmes volt a sebe, amelyet a nyakcsigolya mellett beütött golyó okozott. Hosszu ideig tartott a gyógyulás és a makacs stb sek aggodalmas napot okozott szülőknak és jbarátoknak. Még ma sem állott teljesen helyre a fiatal hős egészsége, akinek neve ezért kerül ma a nyilvánosság elé, mert ma hivatalosan tudomására adták, hogy a király az ellenség előtt tanúsított hősi magatartásának jutalmával az I-ső osztályu vitézségi érmmel tüntette ki. Betegen, testiileg még elég gyenge állapotban éri a királyi elismerés, de bizonyára siettetni fogja gyógyulását az örömbír. Harminc emberével védett egy alakulat a hős zászlós sokszoros ellenséges túlerővel szemben és rettentetlen bátorságával, példaadásával embereit erejük legvégső megtesztelésére tudta ösztönözni. Fontos pozíció volt, amelynek védelme nagy csapatok sorsára volt döntő jelentőségű.

Ugyancsak ma terjedt el Aradon annak a híre, hogy a király Vajda Ferenc tartalékos zászlóst, Vajda István dr. ügyvéd fiát, vitéz magatartásért a vitézségi érmmel tüntette ki. A fiatal zászlós szintén az északi harctéren harcolt és számos ütközetben állta meg derekasán a helyét.

Anglia nem segítheti a franciákat.

(Verdun körüli szorult a német gyűrű. — A semleges államok ellen támad az entente. — Belgium visszafoglalása nélkül nincs béke.)

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Berlin—Kopenhága—Genf, jan. 22.

Offenzív erejű a német hadsereg.

Milano. Gatti százados, a Corrier della Sera katonai szakértője írja a soissons-i német győzelemről: A német akciót kitűnően vezették. Lényegében az manőveres harc volt. A franciák azt mondják, hogy az ütközetet az Aisne magas vizállása miatt veszítették el. Ez nem állhat meg, hisz az áradás nem egy, hanem hét napig tartott s még akkor is, amikor a franciák támadtak s tartalékjaik elérhették őket, kedvezőtlenül állott rájuk nézve a harc, különben is megbocsáthatatlan hiba lett volna részükről, ha ők, akik a terepviszonyokkal ismerősek, az évszakban nem számoltak volna az Aisne áradásával. A soissons-i harc kétségtelenül a németeknek kitűnő helyi eredménye, amelyet jobb taktikai vezetésüknek, főleg azonban a német csapatok nagyobb eleven erejének köszönhetnek. Ebből jelentős következtetéseket is vonhatunk le: Németországnak van még ereje ahhoz, hogy offenzíven operáljon. Mindenütt, ahol Németország egyedül és közvetlenül dolgozik, sikerül neki akarátát az ellenségre kényszeríteni. Franciaország reménye napról-napra jobban eltűnik azzal az ellenoffenzívával együtt, amelyet Joffre körülbelül egy hónap előtt rendelt el. Ez offenzíva negatív kimenetele most már kétségtelen. Franciaországnak kívülről jövő segítségre kell várnia, de Anglia ma ezt a segítséget nem nyújthatja.

Verdun helyzete kétségbeejtő.

Berlin. A Daily Chronicle párisi levelezője keserű csalódással állapítja meg, hogy a franciáknak az a törekvése, hogy a németeket a lövészárkok-harcokkal kimerítsék, nem sikerült; ellenkezőleg, a soissons-i fényes német győzelmet eredményezte. Nem lehet letagadni azt a tényt, — folytatta a Daily Chronicle — hogy a németek december eleje óta tizenegy kilométernyire nyomultak előre, Verdun helyzete napról-napra kétségbeejtőbb lesz és nincs messze már az az idő, amikor Verdun teljes körülrázásának a hírért kapjuk.

Erősödik a német nyomás Franciaországban.

Rotterdam. A Times írja: Mind több a bizonyosság arra, hogy a német nyomás Franciaországban erősödik. Hogy Flandriában és a francia bányavidéken a helyzet változatlan, az inkább a terep moesaras voltának a következménye, mint annak, hogy a német seregekből hiányzik az iniciatíva. Sőt ellenkezőleg, ahol Németországnak alkalma nyílik rajtuk ütni, ott meg is teszi. A németek állása az Aisne-nél nem kell, hogy nyugtalanságot keltsen, de a publikumnak tisztában kell lennie azzal, hogy a németeket nem lehet egykönnyen azokból az állásokból, amelyekben már négy hónapja megvetették lábukat, kiűzni. — A Times a veteránokhoz német lapok a következő kommentárt fűzi: Feltűnő, hogy a Times ez alkalommal nem a szokott refrénnel fejezi be cikkét, hogy tudniillik „Anglia még sem fog nyugodni, míg ez meg nem történik.” A Times franciaországi tudósítója szerint a németek most arra törekednek, hogy a francia frontba Soissons-nál ütött őket társítsák.

Hol lesz az új német offenzíva?

MILANO. A Corriere della Sera jelenti Párisból: Párisban most azt találgatja mindenki, hol lesz a legközelebbi offenzíva, általános offenzíva lesz-e, vagy pedig megpróbálják az óriási kísérletet, az ellenséges frontot áttörni? A soissons-i események nehézzé teszik e kérdésre a választ. Lehetséges, hogy a németek törekvéseit a front centrumára koncentrálják? Ugy látszik, a lengyelországi lövészárkok-harc lehetővé teszi a németeknek, hogy francia frontjukat kiterjessék, másrészt azonban a New-York Herald szerint Joffre generális tavasszal nagy angol erősítést kap.

Párisban tilos igazat írni.

Berlin. A Tagliche Rundschau közli: Svájci lapok jelentik, hogy szombaton és vasárnap Párisban majdnem minden ujságot elkoboztak, mert kedvezőtlen híreket közöltek a soissons-i csatáról.

Németország — meseország.

Genf. A párisi Eclair cikket közöl egy katonai szakíró tollából, a melyben arról van szó, hogy a német birodalom vagy valami meseország, vagy pedig a semleges államoktól kap titokban hadianyagot és katonaságot. Meglepő, írja, hogy az ellenséges hadsereg segélytorrásai milyen kiapadhatatlanok és hogy milyen elszántsággal harcolnak ellenségeink, mintha a szövetségeseknek kegyelemdőfést akarnának adni. Nyoma sincs ellenségeink táborában a fáradtságnak, a kedvtelenségnek, a német csapatok nem veszítették el harckedvüket s olyan talány előtt állunk, a melynek megfejtése bizonyára lesújtó volna mireánk, szövetségesekre nézve.

Az idézett lap ehhez a cikkhez ezt a kommentárt fűzi: El kel ismernünk, hogy a németek elbizakodottak, de elbizakodottságukat a legrövidebb idő alatt meg fogjuk törni. Ami pedig azt illeti, hogy a német birodalom a semleges államoktól kap támogatást, be van bizonyítva, hogy e részben a szövetségeseknek haladéktalanul cselekedniük kell. Nem időszerű most bizonyos kis államok siránkozásaival törődnünk, a melyek pompás üzleteiket féltik s azért jajognak. Erős gyűrűt kell alkotni a semleges államok körül, hogy ne legyenek képesek a központi hatalmakat hadiszerekkel támogatni. Hír szerint már megindultak a szükséges intézkedések a semleges államok tiltakozására való tekintet nélkül.

Mikor lesz béke?

Kopenhága. Hogy meddig fog tartani a háború, arról Allen Eott, a Daily Chronicle munkatársa a következőket írja a Politikenben: Habár Kitchener három évről beszél, az általános angol felfogás azonban, hogy sikerülni fog a németeket egy év alatt kikergetni Belgiumból. Hogy a szövetségesek át tudják-e majd lépni a Rajnát, az kétséges. Belgium visszafoglalása azonban alapul szolgálhat egy tisztességes békéhez, ki van

zárva, hogy a béke létrejön Belgium visszafoglalása nélkül, még ha a háború husz évig elhúzódna is. Remélhető, hogy még 1916. előtt békét kötnek.

Béke Németországgal Anglia ellen.

Róma. A Tribunában Cervantes spanyol író keserűen Franciaország sorsán. Anglia, ugymond, a franciák hóhéra. A köztársaságnak fel kell ébrednie és németeknek békejobbót nyújtania, hogy együtt leverjék a közös ellenséget Angliát.

Belehalt az indiai alkirály fia sebeibe.

Genf. A genfi lapok írják: A francia Rivierán Cap-Martintól, a Hyeri szigetekig, beleértve Monakót, Nizzát, Berri, Antibest, Cannes, Castellonet, valamint Aixet, az ország belső részében: Provenceben, az összes fürdőhelyeken óriási kórházak állanak, amelyekben ötvenezernél jóval több sebesült és beteg fekszik. A sebesültek között nagyon sok a belga és az angol is. Tizennyolcezer indiai sebesült időzik itt, akiknek az ápolására husz orvost küldtek Dél-Franciaországba Hindosztánból, hogy a szerencsétlenek nyelvét értse is valaki. Lord Hardinge of Panshurst, a háromszázharminc millió lakost számláló indiai császárság angol helytartója a büszke nagyur, végtelen szomorú perceket élt át itt. Egyetlen fia a flandriai harcokban a szász ezredek ellen küzdvén, megsebesült és sebeibe behalt az egyik déli kórházban. Az angol hadseregnek általában nagyon keserves és példátlan veszteségei vannak. A háború kezdete óta december végéig alig akadt az angol és skót nemesi családok közül egy is, amely ne gyászolná fiát, vagy hozzátartozóját.

Névtelen följelentések tömege Szabadkán. Szabadkáról írják: Hónapok óta igen sok névtelen följelentés érkezik a hatóságokhoz. Ezek a följelentések Szabadka sok tekintélyes polgárát a legképtelenebb vádakkal illetik, amelyekről természetesen sorra kiderül, hogy teljesen alaptalanok. A bevádoltak között nem egy városi törvényhatósági bizottsági tag volt, akik most erélyes akcióra határozták el magukat. Több, mint harminc bizottsági tag aláírásával a következő beadványt nyújtották be Purgly Sándor dr. főispánhoz: Méltóságos főispán ur! Körülbelül fél év óta fől van dulva városunk nyugalma, mert előttünk ugyan jól ismert, de a névtelenség leple alatt működő egyének följelentései folytán zaklatásnak vannak kitéve a város polgárai. Némely esetben volt ugyan e vádaskodásnak némi alapja, de semmi esetre sem szabad azért egy város jó hírnevét tönkre tenni, sőt pellengére állítani. Hogy tehát közgyűlésileg kérhessük a magas kormányt arra, miszerint csakis névaláírással és két tanu előttemezése mellett és a konkrét eseteket megnevező följelentésekre rendeltessék csak el a vizsgálat, tisztelettel kérjük Méltóságodat, kegyeskedjék egy rendkívüli közgyűlést minél előbb egybehívni. A főispán már összehívja a rendkívüli közgyűlést, melynek lefolyása iránt városszerte igen nagy az érdeklődés.

Uj román követ a portánál. Konstantinápolyból jelentik: Mano román követ ma átvette a szultánnak megbízó levelét. Igen meleg szavakat váltottak.

„Lavina az orosz gőzhenger helyébe.”

(Sikertelen Hindenburg stratégiája a Times szerint. — Ujabb támadással fenyegetnek Pétervárról. — Orosz vereség a Dunajecnél. — Nem elég az angol haderő.)

(Hivatalos távirati tudósítás.)

Berlin—London—Pétervár, január 23.

Elvágott orosz seregrész.

Grác. A Tagespost haditudósítója írja: A Dunajecnél sikerült hirtelen támadással és egy hid lerombolásával tekintélyes orosz erőt a folyó keleti partján maradt tőrétől elvágni. Az izolált seregrészt megsemmisülés fenyegeti.

Behívták az orosz népfelkelést.

Berlin. A pétervári távirati ügynökség hivatalosan közli az orosz népfelkelés behívását a negyven évesekig.

Harcok a Kárpátokban.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Beregben tért nyertünk. Az oroszok az Ung völgyben visszavonulnak.

Orosz hivatalos jelentés.

A január 17-iki orosz hivatalos jelentés így hangzik: Az Alsó-Visztula jobb partján sikerrel nyomultunk előre. Előretolt osztagaink kikergették az ellenséget Budy-Sulkowski faluból. A Visztula balpartján az ellenség 16-án a heves támadások egész sorát intézte Humin falu közelében. Az ellenséges csapatok hat ezredből állottak. Az egymásután következő támadások és egy makacs bajonetharc után a németek csak egy lövészárkot foglaltak el egyik előretolt századunktól. Más szakaszokon az ellenséget visszavertük és kényszerítettük állásaiba visszavonulni. A németek erős tüzeléssel, különösen nehéz ágyúkkal támogatták támadásukat. Konopniza falu közelében az ellenségre, amely harminc lépésre közelítette meg lövészárkainkat, hogy megtámadjon bennünket, kézi gránátokat dobtunk és ily módon mozdulatait megállítottuk. Önkénteseink felhasználták az ellenségnél beállott zavart, közelíttek és kézi gránátokat dobtak a németek összekötő vonalaira és kényszerítették őket ezek kiürítésére. Pincowtól délre eső területen az ellenség heves tüzérségi tüzet nyitott. Háromszor kísérelt meg támadást egyik előretolt osztagunk ellen, de visszavertük. Egy nagykaliberű osztrák nehéz üteget, amely Tarnowot lőtte, állásának felfedezése után tüzérségünk tüzelése mindjárt elnémította. Bukovinában előőrseink rohamtámadás után elfoglaltak egy kárpáti szorosot Kilibabánál Erdély határán, a Kimplingtől Máramarossziget és Becz (Beszterce?) felé vezető úton.

Amsterdam. A hágai orosz követség a következőket hozza nyilvánosságra az orosz hadsereg helyzetéről: A Visztula jobbpartján folyamatban van az oroszok felvonulása, míg a folyam balpartján a harcok semmiben sem változnak és abban eszesesednek ki, hogy a németek néhány helyen támadást intéznek az orosz állások ellen. Az egyik ponton sikerült az ellenségnek egy előretolt futóárkot elfoglalniok, amely az oroszok első védelmi vonalában állt. A németek támadásait a többi helyeken megtörték.

Lebecsültek az oroszok Hindenburg stratégiáját.

KOPENHÁGA. A Daily News jelentéi Pétervárról, hogy az oroszok Hindenburg stratégiáját sikertelennnek tekintik. Hindenburg hadvezetése, amely abból áll, hogy orosz támadásoknál nagy csapatokat gyűjtson ellentámadásra, ezuttal csak a kitűnő német etappevonalak összezavarását idézte elő. A német hadsereg löhlányban szenved. Hindenburg makacsul folytatni fogja a harcot, de kezdeményezési ereje nincs többé. A német vezérkar nem találhat szilárd állást a növekvő orosz lavina ellen. Az oroszok kitarának a végső győzelemig. (A lavinának is alighanem az lesz a sora, mint a gőzhengernek.)

Ijesztgetés egymillió új orosz sereggel

Kopenhága. A Times jelentéi Pétervárról, hogy a Bzura vonalon megszűnt a német nyomás. A németek Rawkánál támadták meg az orosz állásokat. A németek, úgy látszik, miután nem tudták elfoglalni a Sochaczew-Varsó vasutvonalat, a Varsó-Osernowicze vasutvonalat akarták kezükbe kapni, hogy áttörjék az orosz vonalakat. A kísérlet azonban bizonyára meg fog hiúsulni, minthogy Nikolajevics nagyherceg egy milliónyi friss csapatot kapott.

Tüzérségi harcok Lengyelországban.

Berlin. A Berliner Tageblatt jelentéi Genéből: Pétervári jelentések szerint a hó 17-én és 18-án Konapka község közelében, valamint Radzanov mellett jelentékeny harcok voltak, amelyekben különösen a német nehéz tüzérségnek jutott fontos szerep. Biesunban a németeknek kitűnően megerősített állásaik vannak. E hó 17-én a Visegrád melletti orosz állások, 18-án az attól délre fekvő Vitkovicé, valamint az oroszok lövészárkai a Bzura balpartján sokat szenvedtek a német tüzérség tüzelésétől.

Harcok Kelet-Poroszország határán.

Az újsztendő óta a keletporoszországi határról és a Visztulától északra nem jelentettek nagyobb harcokat. Decemberben a német csapatok, amelyek Soldau környékéről több kolonnában nyomultak előre kelet felé, Prasnynál és Ciechanownál nagyobb ellenséges erőket találtak maguk előtt és hogy ne keveredjenek kedvezőtlen harcokba, visszavonultak a német határra. Az oroszok követték őket, míg január 9-ikén a Mławától délre visszaverték és további előretöréseik a rákövetkező napokon hasonlóképpen meghiúsultak. Csak január 18-ikán jelentette a legfőbb hadvezetőség, hogy Radzanownál a Wkra-vonal ellen intézett ellenséges támadás sikertelen maradt. Ezek a harcok, mint most jelentik, további kiterjedést nyertek, anélkül azonban, hogy az oroszoknak sikerült volna a német csapatokat visszavetni. A Radzanow—Bieschun—Sierpez vonalon folytatólag a harcok, ezek a közégek körülbelül hasonló magasságban 15—20 kilométerre egymástól húzódnak keletről nyugatra. A Wkra szakasz folytatását alkotja a Skrwa, amely nem

messze a határtól ered, dél felé folyik, utközben Sierpeznél befogadja a Sverpniecát és Rocktól délre a Visztulába ömlik. Ezen a vonalon várták a német csapatok az ellenséges felvonulást, amely párhuzamos utakon haladt és azután visszaverték a támadást. Keresztösszeköttetések majdnem teljesen hiányzanak a Ciechanow—Razions—Drobin—Bielsk—Plock vonalon. Az utak, amelyek innen a német front-hoz vezetnek, az erdők által szorosokká lesznek. A stratégiai helyzet tehát nagyon kedvező a német csapatokra.

Véres harcok következnek...

Pétervár. Nagy feltűnést keltett egy orosz haditudósító cikke, aki repülőgépen nézte meg a szövetségesek hadállásait és a következőket írja a Rüsskoje Slowo-ban: Az orosz közvélemény készüljön el arra, hogy a véres harcoknak még hónapjai fognak eitelni, amíg az oroszoknak sikerül a szövetségeseket Orosz-Lengyelországból elkergetni. A szövetségesek haditerve most két célt után törtet: egyrészt Varsót akarják elfoglalni, másrészt Gahciát leiszabadítani. Az „Armeebote“ a helyzet tulságos optimisztikus feltételezésétől óvja az oroszokat. A Nowoje Vremja közli, hogy Bukovinában a kozákokat, akikre másutt (otthon, a zavargások elfojtására) szükség volt, gyalogsaggal váltották le.

Nem kerülhető el a végleges vereség.

Bécs. A Fremdenblatt jelentéi Szóliából: A Dnevnik egy orosz politikus magánlevelét közli, a melyet a bolgár liberális párt egy tagjához intézett. A politikus többek közt azt írja, hogy valók azok a hírek, a melyek szerint a cárról és Nikolajevics nagyhercegről ellentétek vannak és amely hírekről a bolgár sajtó már régebben megemlékezett. Udvari körökben már nem titok, hogy ezek az ellentétek a cárról és a nagyherceg között teljesen megszakították a barátságos viszonyt. Hír szerint igen tekintélyes diplomaták, sőt maga a cárné is arra törekszik, hogy a nagyherceget mozdítsák el és helyébe új generalisszimust nevezzenek ki. Állítólag Witte gróf is közreműködik ilyen irányban, mert reméli, hogy Nikolajevics nagyherceg mellőzése által ma mindinkább erősödő békepárt a cárral elhatározásaira behatással lesz. Witte gróf, a ki már a háború kitérése előtt kiváló szerepet vitt Oroszország politikai vezetésében, megakartja a háborút akadályozni.

Ez a kísérlete nem sikerült, de a háború kitérése óta nem maradt titkon és hír szerint a kabinet két tagját, akiknek neve e levelben elő nem fordul, sikerült megnyernie békepolitikájára számára. Hír szerint Witte gróf politikai barátja előtt többször úgy nyilatkozott, hogy Oroszország katasztrófa előtt, közgazdasági és politikai krízis előtt áll, amely eredményesen csak úgy kerülhető el, ha Oroszország Németországgal mielőbb becsületes békét köthet. Állítólag azt is mondotta, hogy az orosz hadsereg döntő veresége az orosz világuralom végét jelentené és miután Oroszország néhány hónap múlva gazdaságilag teljesen kiemerül és a harctéri helyzet is igen kedvezőtlen, Oroszországnak arra kell törekednie, hogy a háború mielőbb befejezést nyerjen annál is inkább, mert a végleges vereség már úgy sem kerülhető el.

Oroszok Tarnóban.

Krakó. A *Kuayer* *Rakki* egy magánlevélből a következő életrajzi adatokat közli a Tarnow városban uralkodó viszonyokról.

— Tarnow városa aránylag hamar szennvedett. Ezt azonban csak Tartil tartománygyűlési képviselő, polgármester személyes tekintélyének köszönheti. Körbenjárásának eredményét az a körülmény segítette elő, hogy az első időben eloroszosodott lengyel, Obelnicky tábornok volt a városparancsnok.

— Az utóbbi időben megváltozott a helyzet, falragasszokon „minden Hőhajátékos” a Szibériába való száműzéstől tartogatták meg a lakosságot, a mely nyugodtan viselkedett és kerülte az oroszokat. A város közvéleménye azonban leginkább a korlátozástól, bár a panaszokra rögtön elmentek, a fegyvert. A városban magában az orosz katonák csak az elhagyott lakásokat fosztották ki. (Bud. Szol.)

Oroszország nem ismeretlenségébe Angliát

Amsterdam. *Graham* angol újságíró beszámolóját folytatja Szasszonov orosz külügyminiszterrel.

— Remélem, mondta Szasszonov, hogy az angolok el vannak határozva, hogy a háború után még nagyobb hadsereget tartanak, de legfőbb is a békétárgyalások idejére. Hadi-tengerészetük kitűnő, hadseregük azonban a háború kezdetén gyenge volt és még most is az, ha a birodalom nagyságát tekintjük. Remélem, hogy Oroszország és Anglia barátságára minden alkalommal meg fog nyitni. Természetesen előbb jobban meg kell ismerkednünk egymással. Arról persze, hogy a két birodalom között féltékenység van, nem lehet szó. Milyen a hangulat Angliában? Nemcsak a kormány, hanem a nép nézetét is szeretnék megismerni. Azt szeretnék, hogy a béke, ha létrejön, nemcsak a kormányok, hanem a népek békéje legyen.

— És a zsidók kérdése? — Kérdette a levelező

Szasszonov azt felelte, hogy a kérdés megoldása lehetséges, de nagy nehézségekkel van összekötve. A lengyeleket is tökéletesen ki akarja elégitani. Amint Angliának és Oroszországnak együtt kell dolgoznia. Az oroszok életrevalóságát fordítják az angolok a maguk javára.

Aradi tisztek orosz hadifogságban. A 108. és 109. veszieség lista szerint a következő tisztek — köztük aradiak is — haltak hősi halált, vagy estek hadifogságba: Ehrenstein Adolf tart. kaptól 52. gye., Galál Jenő zászlós 19. gye., Kállér Mihály tart. hadnagy 19. gye., Moravák Károly főhadnagy 19. gye., Selligmann Félix tart. főorvos 52. gye., Szilágyi Rudolf tart. zászlós 60. gye., Udvardy Győző dr. hadnagy 29. magyar népfelkelő, Vámos Miklós tartalékos hadnagy 37. gy. e. Vágh József tart. zászlós 60. gy. e. Bachmann Frigyes tart. hadnagy 1. tiroli vadásze. Hrabovszky Aladár hadnagy 19. gy. e. Braun Antal hadapród jel. 1. tiroli vadásze. Michalovicz József tart. kadét 1. tiroli vadásze. — *Hadirozságba kerültek:* Boskovicz Jenő tart. zászl. 60. gye. Buttler Eleonór báró tart. zászl. 1. husze. Diener Károly tart. zászlós (60. gye. Tobolsk, Oroszország), Gáthy Dezső hadnagy (11. honv. gy. Tobolsk), Karácsony János tart. hadapr. jel. (72. gye.) Kárpáti István tart. zászlós (65. gye. Tobolsk), Szutsin Lajos tart. zászlós (60. gye. Tobolsk), Török László dr. ezredorvos (1. husze.), Eitel Károly százados (33. gye. Tula, Oroszország), Gyenge Zsigmond hadnagy 33. gye. Chodzint, Oroszország, Hartvánszky Elek zászlós (Tobolsk), Robitschek Mór hadnagy, (Tobolsk).

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Szombat: Drótosót, új betanulással. ●
Vasárnap délután: Tánccs huszárok, este Morsitándér.

Hétfő: Drótosót, szerepváltozással.

Kedd: Rosekránc és Guldnetern.

*A színház hírel. Drótosót hétfői előadásán Pfefferkon szerepét Polgár Sándor, a bádigos szerepét Gyémó játssa, a többi főszerep a mai kiemeléséül megy.

Rosekránc és Guldnetern. A német vigjátékok királya kedden kerül színre, a darabban lép fel először Kertész Dezső új társalgási színterén.

*Hangverseny a Vörös Kereszt egyesület javára. Az aradi városi zeneiskola növendékeivel 1915. évi január hó 23-án a Fehér Kereszt egyesület aradi fiókja javára hangversenyt rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj: nőhely 1 korona, állóhely ötven fillér. A jegyek Soberhag H. és fia cégnél kaphatók és a hangversenyt megelőzően az esti pénztárnál. Institoris Kálmán kir. tanácsos, zenekedv. egy. elnöke, Neuman Dániel báró, zenekedv. egy. alelnöke, Krispin József, a zeneiskola igazgatója. A hangverseny jövedelme egészében a Vörös Kereszté lesz, mert Braun Gusztáv úgy a termet, mint annak fűtését és világítását díjtalanul szolgáltatja. — Műsor: 1. Magyar induló — 4 kézzel; játsszák Májer Ilona és József Józsa. 2. Bloch J.: Magyar ábránd; hegedűn Silberer Jenő. 3. Grieg E. H.: Suite a) Ásés Tod, b) Amtra's Tanz; Zongorán Löwinger Magda. 4. Beriot Ch.: Ábránd; hegedűn Schmidt Böske. 5. Chován J.: Magyar táncok; 4 kézzel zongorán Várkövy Ilona és Irén. 6. Schubert F.: Militár-Marsch; zongorán 8 kézzel Vannay Böske, Günther Leopoldine, Schmidt Böske és Schannen Ilona. 7. Sarasate P.: Zigenner Weisen; hegedűn Rácz Károly. 8. Erkel F.: Hunyady nyitány; zongorán 4 kézzel Karsay Mariska, Kilényi Magda. 9. Spohr L.: Concert op. 8; hegedűn Dudás Pál. 10. Riedley-Kohne: Concertino 4 hegedűn: Dudás Pál, Rácz Károly, Schmidt Böske, Vannay János. 343

*A turfharamia premierje az Apollóban. Ez a hét a mozik világában az Apolló-színház hete volt. Napról-napra olyan szenzációs képeket mutatott be az Apolló, amilyenek még a fővárosi mozi-színházak is hetekig eldicsekedhetnek. A kinematográfia remekei voltak az Apolló-színház slágerei, amelyek még most, a háborús időben is, olyan óriási érdeklődést tudtak kiváltani, amilyent csak a mozik legnagyobb eseményei tudtak kiváltani a béke nyugalmas idején is az aradi publikumból. Hogy az Apollónak ez a hete teljesen tökéletes legyen a stilszerű befejezést nyerjen, szombaton bemutatásra kerül: A turfharamiák. A szenzációs detektívdrámákat is jóval túlszárnyalja ez a grandiózus kalandtörténet, amelynek idegizgató cselekménye az emberi agynak igazán csodálatos kompozíciója. Soha még nem látott trükkök, szenzációs ötletek a meglepő megoldások egész tömege kergeti egymást a képen, amelynek kiállítására valószággal művészi eseményt jelent, ugyazintén a szerepek megjátszása a leghíresebb színészek nevéhez fűződik. Előreláthatólag óriási érdeklődés fog megnyilvánulni a hatalmas kép iránt, ép ezért a tulsufoltság elkerülése miatt négy előadást tart az Apolló, fél 5-kor, 6-kor, fél 8-kor és 9 órakor.

*A trónörökös diadalutja V. sorozat az Urániában. Folytatólagosan színrehozza a színház ma a német trónörökös utjáról készült felvétel-sorozatát. A mai kép a német trónörökösnek Württemberg királyával való találkozását tartalmazza. A francia hadszíntérről több érdekes képet mutat be a felvétel. Verdun környékét, ahol a németek előrenyomulnak, gépfegyverek működését egy támadásnál, a németek által francia területen épített ház, mely a hajléktalanoknak menhelyül szolgál; a tábori élet sokoldalúságát, népfelkelők, kik kéményseprést végeznek. A sorozat ma kerül utoljára bemutatásra. 5

*Nincs menekvés. (Szenzációs detektívdráma az Urániában.) A színház tegnap az érdeklésítő detektívdrámák egyik legmegkapóbbját mutatta be közönségének. Ennek a drámá-

nak szerzője maga az élet és nem egy mozi-rendező fantáziája, aki valószínűtlen eseteket összehalmos és melyben a romantika, a fantasztikum foglalja el a legnagyobb helyet és az az egésznek bizonyos groteszk színt ad. 5

Egy az egyhez.

(Dankl tábornok egyik vezérkari tisztjének nyilatkozata.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 22.

Boroevits tábornok azt mondta, hogy abban a pillanatban, amikor mi az oroszokkal egyenlő erejűek leszünk, amikor a háború elején találkozott 1:3 arány 1:1-re lefog, akkor mi megnyertük a háborút. Ez a pillanat elérkezett — mondta egy vezérkari tiszt, aki Dankl tábornok vezérkarához tartozik.

— A német császár örök érdeme lesz, hogy ismert elhatározásával tisztázott egy olyan helyzetet, amely nagy veszedelmet takart. Bennünket az oroszok előbb-utóbb megtámadtak volna — mondta Dankl tábornok egyik legelőkelőbb vezérkari tisztje a hadiszálláson megjelent újságíróknak. Bebizonyított tény, hogy Oroszország a múlt év februárjában ugyszólván készen állott a háborúra. Az ellenség jól felszerelkedett, vitéz és jól vezeték és kémrendszerét oly tökéletességgel fejlesztette ki, hogy azt elképzelni sem lehetett. Számbelileg felettünk áll és mégis legyőzzük, mert seregeink hősiesebbek és az ellenség legnagyobb hadseregeit hetekig fel tudták tartóztatni. Ezen tört meg az oroszok ama elhatározása, hogy Berlinbe, vagy Bécsbe menjenek.

— A szövetséges seregek teljes együttműködése tette lehetővé a mi általános offenzívánkat. Eme operációk folyamán olyan vereségeket szenvedtek az oroszok, amelyek mélyen megrázkódtatták a vitéz, de belsőleg nem elég erős orosz seregeket. A szövetséges seregek erkölcsi fölénye már megszerezte a stratégiai fölényt is és jelek bizonyítják, hogy mi már anyagilag is jobban állunk, mint az ellenség. A mi seregeink lelkesedésével, bizalmával és merész vállalkozási szellemével szemben az oroszok legfeljebb megadással kitarthatnak. Egyre gyakoribb az az eset, hogy az ellenség küzdelem nélkül megadja magát. Oroszországban kimerültek az emberek a háború miatt és forradalmi a hangulat. Információink szerint kozákokat vittek a frontról az ország belsőjébe, mert ott szükség van rájuk, sőt úgy tudjuk, a gárda is Pétervárra ment. A törökök beavatkozása arra kényszerítette az oroszokat, hogy a Kaukázusba küldjenek egy hadsereget.

— Mi itt a Dankl hadseregben, akik a háború elején egy a négyhez arányban harcoltunk, ma egy az egyhez arányban harcolunk. Az oroszoknak a hadszereik is fogyóban vannak.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Dankl seregnél a legényiséget a lövészárkokban négy napot kint fölváltják pihenni és tisztálkodni.

Anglia reszket a Zeppelinek miatt.

(Idegsókkot kaptak a londoniak. — Allandó berendezkedés légi támadások esetére. — Párisban német pilóta tudatta Soissons elesét.)

Távírási tudósítás.

Berlin—Hága, január 22.

Etegekké lesznek az angolok a Zeppelinektől.

Berlin. A Vossische Zeitung írja: Angol lapok lassanként kénytelenek beismerni a Zeppelin-támadás által keltett rémséges ijedelmet. Számosan idegsókkot kaptak, orvosoknak kellett magukhoz téríteni őket.

A Daily Chronicle azt írja, hogy a tömeg egészen figyelmen kívül hagyta a magatartására vonatkozólag kiadott utasításokat. Nem maradt a házakban, nem vonult a pincékbe, hanem az első robbanás megtörténte után egész testében reszketve, mindenki az utcára szaladt és ezzel még fokozta a veszedelmet. Szerencsére sikerült igen gyorsan elválni a villamosvilágítás fővezetékét és a várost teljes sötétségbe borítani, úgy, hogy a léghajók nem tájékozhatták magukat. A léghajók eltávoztása után többeket halálos izgalmaik miatt orvosi kezelés alá kellett venni.

Milanó. A Corriere della Sera londoni levelezője azt táviratozza, hogy Londonban nem érik, hogy a Zeppelinek miért kerültek el Londont, mikor annyira közel jutottak az angol fővárosához. Londonban az a feltevés, hogy a London előtt állomásozó légi flotta a Zeppelinek ellen nem érvényesülhetett volna, mert a teljes sötétségben nem is látták volna, hogy tulajdonképpen milyen irányban kell támadásukat összpontosítani. Az angol hadihajók is éppen ezért eredménytelenül lőtték a Zeppelineket.

London. A Times nagyban igyekszik megnyugtatni az angol közvéleményt az izgalmaik miatt, amelyeket a németek legutóbbi légi kirándulása okozott. Mindenekelőtt kitéjt, hogy rendszeren egy légi jármű szokott utnak indulni és pedig azért, hogy hírt hozzon a csak ritkább esetben azért, hogy bombákat dobjon le a kárt okozzon. Ebből a szempontból tehát előnyösebb, ha több léghajó indul egyszerre egy útra, mert több szem többet lát és ezzel a naiv vigasszal lekicsinyli a németek léghajóinak legutóbbi látogatását London irányában. Elismeri, hogy ehhez az uthoz nagy lelki bátorság szükséges és hogy igen nagy akadályokkal kell majd a németeknek megküzdeniök, ha Londonba akarnának repülni, mert az ut távolsága maga, valamint a védelmi berendezések megnehezítik ezt a támadást. De annak lehetőségét sem szabad kizárni, hogy a németek eljussanak Londonba, bár egy londoni utnak nem volna semminemű katonai értéke és kizáróan pusztításra, rombolásra adna alkalmat a németeknek. A Times szerint a németek raid-je nem is hasonlítható össze az angol látogatással, melyet Friedrichshafen és Düsseldorf ellen tettek. Az angolok jól teszik, ha továbbra is hidegvérrel várják a németek támadásait. Mindenesetre egy bölcs tanáccsal szolgál még olvasóinak a Times:

„Ne tartózkodjatok tulsokat az utcákon és a háztető-teraszokon: nagy ugyan a kísértés légi járművekre vadászni, de jobb biztos menedéket keresni.”

Statisztika a Zeppelin bombákról.

Rottterdam. A Daily Chronicle mai száma közli a hivatalos jelentést a Zeppelinek támadásairól. A lelkiismeretes vizsgálat kiderítette — így szól a hivatalos közlemény — hogy legelőször Bacton közelében látták az első Zeppelint, Yarmouthban 12. Scheringshamban 4, Heazhamban 1, Snettinhamban 1, Grimstonban 1, Kingslymben 7 bombát dobtak le az ellenséges léghajók. Megemlíti a hivatalos jelentés, hogy azok a bombák, a melyek nem robbantak fel, olyan nehézek voltak, hogy két ember kellett az elszállításukhoz.

Amsterdam. Az „Allgemeen Handelsblad” tudósítója jelenti Londonból: A „Times” ezt a yarmouthi jelentést közli: Petersroad környékén sok ház megsérült a Zeppelin bombától. Az egyik bomba a Péter-templom mellett esett le, a másik a Norfolkquaren a városháza mellett. Hatalmas üreget vájt az utca járdájában, de egyéb kárt nem okozott. Sheringshamban öt bomba zuhant le, de senkit sem talált. Kingslymben hét bombát dobtak le a Zeppelintől s ebben a városban megbecsülhetetlen az anyagi kár. Bentinokhouse teljesen elpusztult. Egy fiatal embert az ágyban ütött agyon a bomba, atyja, anyja és egy kis testvére halálosan megsebesültek. Az Albertstreeten egy ház egészen rombadőlt, egy második bomba pedig tizenkét láb széles és négy láb mély gödört vájt a földben.

Ha jön a Zeppelin.

London. A rendőrség légi támadás esetére a következő utasítást kapta: Minden rendőrnek, aki bomba explodálás tanuja, kötelessége azonnal riadó jelt adni, ha szükséges, a tűzoltóságot hívni s lehető gyorsan a legközelebbi rendőrállomást értesíteni. Ha valaki megsebesült, a rendőr kötelessége rögtön orvosi segínyt hívni s az orvosnak segítségére lenni. A rendőrállomás parancsnokának azonnal meg kell tenni minden szükséges intézkedést s minden szomszédos rendőrállomást, továbbá a főállomást telefonton értesíteni. A főállomás parancsnoka a központi hivatalnak telefonál, amely a maga részéről az admirálist és a hadi hivatalt értesíti s az alarm legszélesebbkörű terjesztéséről intézkedik. Alarm esetén a rendőrök közt ismétléspisztolýokat osztanak szét.

Repülőgépek harca Páris fölött.

Hága. Január 18-án délután egy német repülőgép jelent meg Páris felett s vörösszínű röpiratokat szórt alá. A cédulákon, amelyekkel csakhamar megteltek az utcák, a következők állottak:

„Páris polgárai! Tudjátok meg a valóságot, Soissons a németeké!”

A német repülőgép küldetését elvégezve, északi irányba fordult. A Taube üldözésére két francia monoplán indult, amelynek egyike Dammartintól északkeletre megközelítette a német repülőgépet, amelynek pilótája erre gépfegyverből több lövést tett a francia léghajóra. A lövések folytán elszakadtak a francia gép balazárnyát tartó sodronykötelek. A repülőgép, mintegy hatszáz méternyi magasságból hirtelen lezuhant. Az időközben odaérkezett másik francia monoplán, társa szerencsétlenségét látva, hirtelen leszállt, a Taube pedig nagy magasságba emelkedve, északkeleti irányban eltűnt.

A francia aviatikust, Godinean pilótahadnagyot holtan húzták ki a gép romjai alól. Párisban az eset híre és a soissonsi német győzelemről beszámoló röpecdülak nagy izgalmat keltettek a lakosság körében. A rendőrhatalóságok minden intézkedést megtettek és a légi rendőrséget szigorúbb felügyeletre utasították.

Németek partraszállása esetén.

Amsterdam. Norfolkban kihirdették, hogy a lakosság hogy viselkedjék, ha a németek esetleg partra szállanak. A szabályok szerint ha a közveszélyt kihirdetik, az összes lovakat, öszvéreket, szamarakat, autókat, kocsikat, szekereket s más közlekedési eszközöket bizonyos meghatározott helyre kell vinni. Ha a nevezett dolgokat nem lehet valami miatt elszállítani, akkor meg kell semmisíteni. A marhákat el kell hajtani, szükség esetén megölni, ellenben a ki nem csépeelt gabonát külön utasítás nélkül nem szükséges megsemmisíteni. Magántulajdon megsemmisítéséről szóló parancsokat lehetőleg írásban kell kiadni. Aki ezt a parancsot nem teljesíti, annak kártérítési igénye elvész. A hatóság parancsa nélkül senkinek sem szabad hidak, vasuti anyagok, vízvezetékek, vagy kiktötművek szétrombolását megkísérelni. A polgárság, ha más parancs nem jön, házában maradjon.

Károly Albrecht főherceg vaskezesztje. A király megengedte, hogy Károly Albrecht főherceg, 2. sz. lovas túsér osztálybeli főhadnagy, beosztva a vezérkarnál, a német császár által neki adományozott vaskezeszt 2. osztályát elfogadja és viselje.

Eljenzés az orosz lövészárokban. S. Ferenc nagykanizsai főmozdonyvezető az alábbi igen érdekes levelet kapta a fiától, aki az északi harctéren küzd: „Egy majdnem lehetetlennek ítélt hírt közlök kedves szüleimmel. Azt a csomagot, amelyet december 30-án adtak fel Nagykanizsán, már január hó 3-án délelben megkaptam, még pedig teljesen hiánytalanul. Köszönöm a pipát, amely immár négyre emelte a pipatórium készletét. Cigarettaim is van vagy száz darab. Különben is igen jól élünk. Néha, öt gyakran jutunk olyan jobbfejta cigarettához is, amelyet még civilben sem szerezhet meg mindig az ember. Nyolc nap óta az orosz határon vagyunk. Valószínűleg nem is megyünk innen el a havazás és esőzés miatt. De azért, hál' Istennek, a tél zordonságát nem érezzük, mert mindennel bőven el vagyunk látva. Karácsonykor annyi ajándékot kaptunk, hogy a menázi nem kellett senkinek. Az orosz falukban csak magyar katonaság van, mert a népnek el kellett vonulni. A nép az oroszoktól való félelmébe oly gyorsan menekült, hogy jószágait is visszahagyta. Az istállóba kötött szegény állatokról most mi gondoskodunk. Az élelmünk bőséges és mondhatom, hogy a különféle hústeleket már meg is untuk. — Az elmúlt héten harcaink voltak az oroszokkal. Én éppen egy templomban voltam a megfigyelő csapattal. A gránát úgy esett, mint a záporosó. Egy szegény szakaszvezetőt telefonálás közben ért a gránát. Nyugodtan ült a gépuél s csak a fejét nem találtuk sehol. Az orosz nagy veszteségekkel vonult vissza, míg bennünk alig tehetett kárt. Itt vannak a közelben a 20-as honvédek is, de eddig csak egy ismerőssel találkoztam közülük: Rabinek lakatosmester fiával. Szilveszter éjszakáján megható jelenet folyt le. Éjfélkor a mi rajvonalkunkban fölkeltek az emberek, lámpionokat gyújtottak és a Hymnusz eléneklésével köszöntötték az új évet, amelytől minden jót várunk. Az oroszok szintén fölálltak lövészárkaikban és hosszasan éljeneztek a magyarokat. Sok-sok beszédre adott ez alkalmat a táborban.”

Ne egyék senki fehér kenyeret.

(A földművelésügyi miniszter kérése a magyar közönséghez.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 22.

Ghyllányi Imre báró földművelésügyi miniszter a következő köriratban fordult Arad megye és Arad törvényhatósága útján a közönséghez:

Mint hogy külföldről élelmiszereket nem igen hozhatunk be az országba s hiú szövetéses társunkkal együtt a magunkból kell megélnünk: ellenségeink arra számítanak, hogy bármilyen vitézül küzdenek is hős katonáink, még sem fogjuk a harcokat soká bírni, mert elfogy a kenyérünk, s ők kiéhezhetnek bennünket. Ellenségeinknek ez a reménye nem fog beteljesedni, mert mindenünk van annyi, amennyire szükségünk van. Hogy azonban semmiféle körülmények között, semmiféle baj ne érhesse bennünket: a józan előrelátás azt parancsolja, hogy a fogyasztásban mindenki, mindenben takarékos legyen.

Különösen okosan és takarékosan kell bánnunk a búzával meg a rozsszal, mert az idén a buza- s a rozstermésünk nem volt olyan, mint a tavalyi. A kormány azon célból, hogy ez ideig buza- és rozstermésünkkel az új aratásig bizonyosan kijöhessünk s vitéz katonáinknak mindig és mindenből a legjobbat adhassuk, már elrendelte, hogy a malmoknak és a kereskedőknek csak olyan kenyérlisztet szabad a polgári közönség részére eladni, amely egyharmad részben árpaliszttal, tengeri-liszttel, vagy burgonyaliszttel, vagy más megengedett lisztfajtákkal van keverve. A kormány ezen rendelete folytán a fogyasztó közönségnek az a része, amely a lisztet vásárolja, vagy kész kenyeret vesz, ezután csak ilyen kevert lisztből sült kenyeret fog fogyasztani. Elrendelte továbbá a kormány azt is, hogy mindenféle buza- és rozsjárandóságot (konvenció) csak kétharmad részben szabad búzában és rozsból kiadni, egyharmad rész helyett pedig árpát vagy tengerit kell kimérni, s az értékkülömböséget készpénzben kell megfizetni. Ennek folytán mindazok, akik járandóság (konvenció) fejében kapott gabonából készült kenyeret esznek, ezután szintén csak kevert lisztből sült kenyeret fognak fogyasztani.

Mivel azonban a buza- és a rozskészletek arányos fogyasztása céljából szükséges, hogy ne csak azok, akik a lisztet vagy a kenyeret veszik és ne csak azok, akik járandóság fejében kapják a búzát vagy a rozst, hanem az országban kivétel nélkül minden ember csak ilyen kevert lisztből sült kenyeret fogyasztson, ezennel felkérem azokat, akik a maguk gabonájából örlött lisztből otthon sütik a kenyeret, hogy ők se fogyasszanak tiszta buza- vagy rozskenyert, hanem ők is keverjék a buza- vagy rozslisztet egyharmad részben arpa-, burgonya- vagy tengeri lisztel, és azt a búzát és rozst pedig, amire, ha ők is kevert lisztből sütnék, a maguk házában nem lesz okvetlenül szükség, adják el, hogy a buza és a rozs eljuthasson azokhoz, akiknek arra szükségük van.

A tiszta búzából való készült fehér kenyér és a gabonával telj magtár, padlás, kamara más időkben, mint a földművelő ember fáradságának Istentől való jutalmáért, öröme volt a gazdának és büszkesége a gazdasszonyának. Ma, aki keveretlen tiszta buza, vagy rozslisztből sült kenyeret eszik, s aki rejtegeti a gabonát, amire a maga házában és gazdaságában minden okvetlenül szükség, vétkezik a haza ellen és az ellenséget segíti, mert gyntéri az ország gazdasági erejét. A kormánynak éppen ezért országos érdekben joga volna azt, amit most kér, rendeletekben kiadni. Azt hiszem azonban, hogy nincsen és nem is lesz szükség ilyen rendeletre, mert ezután a felkérés után bizonyára nem lesz egyetlen ember sem az országban, aki, amikor az ország jóvoltáról van szó, ne hallana a komoly kérére, s üres hiúságból, vagy alacsony önzésből előbbreváló nék tartaná magamagát a haza érdekénél. A közzétett rendelet kiadása helyett kinek-kinek

lelkiameretére bízunk a dolgot, s reméljük, hogy mindenki belátja, hogy ha most nem tiszta buza-, vagy rozslisztből sült kenyeret eszik és nem tart vissza több búzát és több rozst, mint amennyire, takarékosan számítva, szüksége van, hazafias kötelességet teljesít és — akármilyen kis dolog is ez harcban álló vitéz katonáink hősi véraldozatához képest — ezzel mégis igazán mindeni hozzájárulhat ahhoz, hogy ellenségeinken dicsőséggel diadalt arathassunk.

Zepelinek

Nelson szülővárosa fölött.

(A norfolki angol partok. — Edvard király kastélya.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 22.

A világháborúban, amely minden eddigi háborúk legrettenetesebbje, helyet kér magának az emberek romantika utáni vágyódása is. Az az aggodás, remegés, amellyel az ellenség földjén a Zepelinek jöttét félik, szintén sok romantikával vegyül. A regényírók, az újságírók, a nép fantáziája sajátos varázssal szötte körül a Zepelineket. Mint az apokalipszis vést hirdető jelenései: úgy tűnek fel a légi óriások a magusban. A belgiumi harcok és a hétégtengeri tengeri csata már alkalmat adtak arra, hogy Zeppelin gróf találmányának rettentő akcióképességét megismerje az ellenség, az angoloknak azonban még komolyabb leckére volt szükségük.

A német léghajóknak január 19. és 20. között éjszakán Anglia fölötti megjelenése arról szolgáltatott bizonyosságot, hogy ezekre a légi dreadnoughtoknak működési rádiusa elér Angliáig és hogyha az angolok hajóikról gránátzapot zúdítanak is a belgiumi partokra, hogy ott Zeppelinek bázisa ne épülhessen, a németek el tudnak jutni a tenger felett — anélkül, hogy Hollandia semlegeségét még a levegőben is megsértene — eljűkhez: az angol partok felé és baj nélkül vissza is térnek onnan. A Zepelinek látogatása ez alkalommal annak az angol partvidéknek szót, amelyen a német hadihajók első támadása olyan riadalmat okozott. A norfolki partvidék Angliának keleti irányban leginkább kiugró része és így az északi tengeri német partokhoz is legközelebb van. A norfolki kikötők középső Anglia iparúzó tevékenek kapui, míg a yorkshiri kikötők, amelyeket legutóbb a nyíltengeri német flotta látogatott meg üdvözlő gránátokkal, északi Anglia ipari birtalmát bouyolják le.

Szinte látjuk, amint a Zepelinek óriási testei hatalmas ivben süllyedve feltűntek a parton Yarmouthtól egészen a The Wash nevű öböl legmélyebb partján fekvő Kingslynnig. Ezöben és közbén szilárdan repültek céljuk felé, fölkerezték az alattuk levő megerősített helyeket, lezúdították bombáikat és ezután anélkül, hogy az ellenséges lövedékek kárt tettek volna bennük: visszairamodtak a tenger felé, Németországba.

Sajátságos véletlen, hogy a „teuton barbarok“ léghajói először éppen Anglia leginkább „teuton“ vidéke fölött szerepeltek. Még ma is East-England a neve ennek a vidéknek, amelyen hosszú, nagy erótu, szőke és szürkés kékcseszű angol származásúak élnek, akik annyira emlékeztetnek külsőben is a német föld „teuton“ fiaira. Síma, lapos tengerpart vidék ez, a partok szinte lemorzsolódtak, a tenger már a történelmi időkben is szereplő falvakat nyelt el lassan és az elmerült városok harangjait megcsendültni hallja a vizek mélyéről a part lakosság mondában, regéiben. Tulnyomó részé-

ben földművelő vidék, amelyen Yarmouth és Kingslynn, a grófság belsejében pedig Norwich az ipari és kereskedelmi gócpontok. Yarmouthtól Kingslynnig tengeri fürdők koszorúja vonul végig a lankás parton. A fürdők között legnépszerűbb, legismertebb Cromer.

A norfolki partok felvirágoztatásához és az angol és külföldi turisták odaözönléséhez nem kis mértékben járult hozzá, hogy Edvard király a tengerparttól néhány kilométerre levő Sandringhami kastélyt átalakította és kedvenc tartózkodási helyévé tette, mert Windsort, ahol Viktória királynő élt és a mostani királyi pár rendszeresen tartózkodnak, nem kedvelte. Sandringhamban élt Edvard király, mint „country gentleman“, mint falusi gazda és lótenyésztő és különösen a karácsonyt töltötte rendszeresen a sandringhami kastélyban. Halála után özvegye Alexandra királynő tulajdona lett a híres és gyönyörű kastély. — Kingslynn és Yarmouth fontos megerősített pontjai a norfolki tengerpartnak. Kingslynn egyik nevezetessége, képviselője a híres Gibson Bowles kapitány volt, aki különösen Chamberlain-nek volt elkeveredett ellenfele. Yarmouthban pedig Nelson szülőháza jutott arra a sorsra, hogy láthatta a levegőből zuhogni a Zepelinek bombáit.

Krakó öt heti ostroma.

— Tizenhárom kirohanás — tizenhat ezer orosz. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 22.

Öt hétig tartott Krakó ostroma, öt hétig állott ellen vitézül a monarchia erős vára az oroszok ostromló seregének és súlyos veszteségekkel kényszerült végül is elvonulni az ellenséges sereg a vár falai alól. Krakó ostromáról egy szemtanú előadása alapján most a következő rendkívül érdekes és eddig ismeretlen részleteket közölhetjük:

— Miután offenzívánk, amelyet nem elegendő erővel indítottunk meg, Varsó és Ivangorod előtt megállásra kényszerült, kitejődött az oroszok ellenoffenzívája. Az oroszok Varsó és Ivangorod között erős csapatokat gyűjtöttek össze, előrenyomultak és jobb szárnyunkat bekerítéssel fenyegetve, támadásba mentek át. Ez a mi csapatainknak gyors visszavonását tette szükségessé. A visszavonulás teljes rendben történt. Az oroszok nem nyomultak gyorsan utánunk, november kilencedikén jelent meg az első kozákpattouille Krakó várterülete előtt. Az ellenséggel való érintkezés helyreállt.

Az oroszok ezután snájdigul nyomultak Krakó ellen és november 15-ikéig a harcok egész sora keletkezett. Északkeleten az oroszok Krzeslawicéig jutottak előre. Néhány nappal később, sikon messzehordó ágyúkkal megkezdtek a vár északi frontjának lövetését. Néhány löveg találta az erődöket. De egészen hatástalan volt a lövés. Részben nem robbantak az orosz gránátok, részben nem találtak érzékeny pontokat. Hogy az ellenséget minél távolabb tartjuk a vártól, ameddig csak lehet, november 9-ikétől december 14-ikéig — amíg az oroszok Krakó előtt állottak — a vár védőserege különböző erőkkel tizenhárom kirohanást végzett. Az eredményük az volt, hogy az ellenség általában 15–16 kilométerre maradt távol a vártól. Ezekben a harcokban résztvett a vár védőserege. De nem még vállalt...

HIREK.

egész Wieliczka-ig nyomultak Krakó ellen, de a várágyuk tüze esakhamar visszavette őket Grabiera.

Grabien volt az oroszok egyik fő-támaszpontja, melyet egy zászlóalj tartott. A városég több kirohanást tett, hogy az oroszokat a Visztula-gát és a Poocecki patak természetes tedezőkéből kiverje. Gyakorságunknak csak pár ezer méterre sikerül előnyomulni és e harcokban kiderült, hogy az ellenség hadállásai igen erősek. Elhatározták erre a szövetségesek, hogy az oroszokat a Visztula északi partja felől fogják tűzbe. Nehéz tűzsergünk egy része Grabiet lövetni kezdte. Az ágyuzásnak meg lett a hatása: az oroszok gyenge erők visszahagyásával kivonultak Grabieből. Erről azonban csak később értesültünk és abban a hitben, hogy az ellenség még tartja erős hadállását, december 15-én elhatároztuk, hogy megtámadjuk az orosz Grabieban. A gépfegyver-osztály és tűzsergünk egy szárnya átkelt a Visztulán, miközben többi csapatunk frontális hadállásba mentek át. Ekkor derült ki, hogy az oroszok Grabiet december 15-re teljesen kiürítették.

Az orosz ostromzár ideje alatt Krakó mint hidfő is fényesen töltötte be szerepét. Isméteiten nagy csapatok vonultak északra délre és délről északra. Így a limanovai csata is azáltal vált lehetővé, hogy a Visztula északi partjáról erős csapatok nyomultak előre és vonaton szállítva, Suchánál támadásra indulhattak.

A sikeres hadműveletekért számos tiszt kitüntetésben részesült. A legénység két aranyérmét, tizennyolc nagy- és huszonhét kis ezüstvitézségi medalliont kapott. A vartűzsergég több, mint 20.000 lövést adott le. E vastömmegek hatásának köszönhető, hogy az oroszok mindenütt súlyos veszteségekkel voltak kénytelenek visszavonulni. Repülőink és légihajósaink a tűzsergének kiváló szolgálatokat tettek. Az árkászok szintén igen hasznos szolgálattal tüntették ki magukat. Grabie fölött egy folyam-torpedóval felrobbantották az ellenség által épített hidat, megbízható híradások szerint épen abban a pillanatban, amikor egy orosz zászlóalj vonult át rajta. A robbanás hatása borzalmas volt.

A krakói harcok alatt 16.000 orosz foglyot szállítottak a várba. Az orosz csapatok csak a krakói, limanovai és bochniai vereségek után vonultak vissza a Nidához és a Dunajec mellé.

Hősi halált halt aradi huszárhadnagy. A szegedi 3. honvédhuszárezrednek, a melynek egy osztálya béke idején Aradon állomásozik, újra halottja van. Munkácsi Barkassy Kálmán földbirtokos, Arad vármegye törvényhatósági bizottsági tagja, a 3-ik honvédhuszárezred tartalékos hadnagya, parancsoltiszt, az északi harctéren kapott súlyos betegségében Budapesten, január 20-án, életének 28-ik évében elhunyt. Ereje fogytáig állta a kartács tűzét, de gyilkos kór támadta meg testét, Budapestre vitték, a hol kínos haláltusa után kilehelte lelkét. Egyetlen fiát gyászoló anyja, özvegy Barkassy Kálmáné, testvérei s kiterjedt rokonsága állják körül a budapesti XVI-ik helyőrségi kórházban fölgravitalozott holttestét, a melyet ma délután három órakor a református egyház szertartása szerint áldottak meg és azután az aradvármegyei Aldófalván levő családi kápolna sírboltjába január 24-én délután két órakor helyeznek örök nyugalomra.

— Az Aradi Közlöny naptárának szétküldése helybeli előfizetőink részére bezárólag e hó 24-én befejezést nyer. Az arra jogosult helybeli és vidéki előfizetők kivétel nélkül megkapják a dus tartalmu, diszes kivitelű naptárt, mely egész sereg érdekes harctéri képpel és ezuttal is kimerítő címtárral jelent meg. Január 23-án és 24-én Tokoly Imre-u., Bercesényi Miklós-u., Határ-u., Szent Péter-tér, Szekeres-u., Kelemen-tér, Csutora-u., Ilona-u., Trombita-u., Akác-u., továbbá Arpad-tér, Boczkó-u., Damjanich-u., Hal-tér, Chorin Aron-u., Hunyadi-u., Zoltán-u., Apponyi-körút, Könyök-u., Jókay-tér, Csernovits Péter-u., Ovár-u., Hajó-u., Tabajdy Károly-u., Erzsébet-körút, továbbá Varjassy Lajos-u., Teloky-u., Kapa-u., Magyar-u., Borona-u., Csiki Gergely-u., Illés u., gróf Károlyi-u., Pölsenberg Ernő-u., Vécsay-u., Demeter-u., Török Ignác-u. és Kasza-utcában lakó előfizetői kapják meg a naptárt az Aradi Közlönynek. Az Aradi Közlöny kiadóhivatala ezuton kéri azon t. előfizetőit, akiknek előfizetési hátralékuk nincs és így naptárra igényt tarthatnak, de azt tévedésből nem kapták meg, ezen körülményt közöljük az Aradi Közlöny kiadóhivatalával, (Telefon 151), hol panaszu azonnal elintézetést nyer.

— Első mise a minoritáknál. Megható ünnepség lesz vasárnap, e hó 24-én a minoriták templomában. Csontha Gáspár, ki mint végzett papnövendék hitoktatói minőségben már a folyó iskolai év kezdete óta az aradi rendházban tartózkodik, ekkor fogja első szent miséjét mondani. Az ifju papot az elmúlt vasárnapon szentelte föl Glattfelder Gyula dr. megyéspüspök a tomesvári székesegyházban, amely magasztos ünnepségen Aradról is többen vettek részt. Az új pap első miséje vasárnap 10 órakor lesz, amikor hagyományos szokás szerint fehérruhás, koszorus leányok sorfala között vonul az oltárhoz. Az oltárfényai tisztiséget Özv. báró Andorényi Károlyné vállalta. Az ünnepi szent beszédet Novák R. Mihály hitoktató, rendőrségi titkár tartja. A szentmise végeztével az új misés első áldását adja a hibeire.

— Egy aradi népfölkelő hadnagy különös megismerkedése. Irtaunk már arról, hogy K. Lajos aradi helyettes bankigazgató szerbiai visszavonulásunk után egy budapesti kórházba került, ahol a lábát gyógykezeltek. Csak most tudtuk meg a hadnagy megismerkedésének ritka érdekességű történetét. Az a zászlóalj, amelyben K. Lajos Belgrádtól harminc kilométernyire, a szerbek ellen harcolt, ugyanis rendkívül kritikus helyzetbe került. A szerbek túlnyomó erővel rontottak a kis magyar csapatra s mivel a mieinknek még nem volt meg a megfelelő ágyfedezete, a parancsnok helyesebbnek tartotta a gyors visszavonulást elrendelését. A csapat a rossz, sáros, hepehupás uton kissé nehezen haladt és a rend lassankint megromlott. K. Lajos és több bajtársa el el maradozott a zászlóaljtól, mert nem tudtak lépést tartani fáradt és sokat menetelt állapotukban. A banktitkár különben is állandóan lábfejéről panaszkodott és fájdalmait a gyors meneteléstől meghatványozódtak. A hadnagy kénytelen volt pár percet le-leülni a földre s rövid pihenő után nagy kínok között folytatta tovább útját. Közben a gránátok és srappelék ott röpödték körülötte és azt gondolta: lehetetlen lesz sértetlenül megmenekülni az üldözöttségéből. Verejtékező homlokát törölgötte épen, amikor a százada egyik izmos, robusztus természetű tizedese hozzá lépett.

— Hadnagy ur, — mondta — én megzabadítottam a kinyitót. Nézze, én erős vagyok, a lábom is kitűnő; kapaszkodjon hadnagy ur a vállamba, én magammal viszem.

— Köszönöm fiam — válaszolta K. Lajos — de ne vesződjön velem. Ha el tudok jutni Zimonyig jó, ha pedig már nem bírom tovább, akkor lefekszem a földre s jöjjön aminek jönni kell.

A tizedes erre otthagya a hadnagyot s előre futott. Vagy ötven lépésnyire mehetett, amikor egy gránát csapott le és elvitte a szolgálatkész tizedes fejét. Ha a hadnagy az altisztre hallgat akkor, most is sem kurálhatná lábait a Lukács-fürdőben.

— Bizalmatlanság Fiume polgármesterének. Fiuméből jelentik: Fiumében megint polgármesterválság készül. Annak idején, amikor Zanella Richárd választását nem erősítették meg, az autonompárti representanza Corossacz Ferencet választotta podesztának. Jó ideig teljes volt az összhang a podeszta és pártbívei között. Nemrég azonban az autonomisták elhidegültek iránta, mert Corossacz tulságos önállóságot tanusított a városi ügyek intézésében s nem rendelte alá saját akaratát az autonomista törvényhatósági tagok befolyásának. Legutóbb Corossacz nagymennyiségű élelmiszert hozatott Olaszországból, hogy a fiumei roppant drágaságot leküzdhesse. Ez az intézkedés sok városi képviselőnek nem tetszett, akik kereskedők és úgy találták, hogy ezáltal károsodnak. Kifogásolták tehát, hogy a podeszta a bizottsági tagok megkérdezése nélkül cselekedett. Az elégedetlenség most már annyira nőtt, hogy a representanza tagjai — akik egynek a kivételével mind autonompártiak — tegnap bizalmas értekezletükön bizalmatlanságot szavaztak a podesztának. Grossich Antal alpolgármester hiába igyekezett a városi képviselőket a veszedelmes határozattól visszatartani, s így a podeszta-válság elkerülhetetlen, ami a mai kivételes állapotban súlyos helyzetbe sodorta Fiume városát.

— Nem jó a magyar katona. Szegedről írják: A szegedi honvéd csapatkórházban néhány hét óta egy orosz foglyot ápolnak. A sebesült muszka, aki altiszti rangban van, úgy látszik, jobban szeret Szegeden sebesült lenni, mint otthon teljhatalmu altiszt, s ezt az irántunk való rokonérzését nem is igyekszik titkolni. Szerzett valahonnan egy magyar-orosz nyelvtant és most már valamit tud is magyarul. A szavakkal nem iudarkodik s amit tud, azt lehetőleg magyarul mondja. Ha például kap valamit az ápolóktól, udvariasan megköszön ilyenfórmán:

— Kezsenem, ja napott.
Legutóbb valaki megkérdezte tőle:
— Milyen katona a német?
A fogoly elismerőleg bólintott.
— Német jó katoná.
— Hát a francia?
— Francia jó katoná.
— Hát a szerb?
— Szerb az jó katoná.
— Hát az orosz?
— Orosz az jó katoná.
— Hát a magyar?
A muszka ijedten tiltakozott kézzel-lábbal.
— Mádzsár nem jó ván katoná.
— De igenis a magyar katona az jó!
Az orosz nem hagyta magát.
— Mádzsár nem jó ván katoná.
— Miért nem jó katona a magyar?
— Szur!

— Francia gimnázium Londonban. Londonból jelentik: A jövő héten megnyílik az angol fővárosban az első francia gimnázium, mindkét nembeli ifjuság részére. Az intézetet elsősorban a belga és francia menekültek gyermekei részére alapították, azonban angol katonák gyermekeit is fölveszik ingyen oktatásra.

Apró hirdetések.

Miként lehet az apróhirdetést feladni?

1. A hirdető teljes címének feltüntetésével.
 2. Jelige alatt.
 3. Oly értelemben, hogy a hirdető címét csak a kiadóhivatalban lehet megváltoztatni.
- A legalkalmasabb — amennyiben akadályba nem ütközik — az első mód, mert a címnek a lapban való közlése mellett gyorsabban lehet az ügyet elintézni. A cím utáni tudakozódás idővesztéssel jár.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

ALKALMAZÁST NYER.

Keresek

egy jómegjelenési leányt üzletben, jobb fizetés mellett. Kaucióval bíró előnyben részesül. Cím Brandeis D. úras, József főherceg-ut. 357

ALKALMAZÁST KERES.

Középkorú nő

ajánkozik háztartási teendőkre, ápolónőnek vagy gyermekek mellé. Özv. Gődény Lajosné, Galsa. 368

Német kisasszony

gyermekek mellé ajánkozik. Címeket a kiadóhivatalba ker. 362

Irodistanőnek

ajánkozik özv. urinő, ki hason minőségben már alkalmazva volt. Cím özv. Horváthné, Pankota 449. szám. 362

Német magyar leány

házi kisasszonynak, vagy gyermek mellé ajánkozik. Cím Ferray-utca 2. földszint jobbra. 365

Volt állami hivatalnok

bármily irodai vagy más bizalmi állást keres és írásbeli munkát vállal. Megkeresések „fiatal hadmentes” cím alatt a kiadóba kerésnek. 348

KIADÓ LAKÁS.

Orosy-utca 8. szám

alatt 2 szobás lakás, központi fűtéssel és állandó melegvíz ellátással, február hó 1-re kiadó. 349

Egy

vagy két utcai butorozott szép szoba villanyvilágítás-, fürdőszoba-, és konyha használattal kiadó. Aulich Lajos-utca 20. I. em. 356

Kiadó

Asztalos S.-u. 2-3. sz. alatt 2 utcai, 1 udvari, hálófülke és fürdőszobából álló II. emeleti lakás a szükséges mellékhelyiségekkel. 1915. február 1-re. Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Andrássy-tér 8. sz.

alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, május 1-re kiadó.

Kiadó!

Csinos, kényelmes két szobás kertli lakás fürdőszobával, mellékhelyiségekkel Rákóczi-utca 25. szám alatt. 337

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Megvételre

keresek jó hangú, jó gyártmányú lehetőleg hárompedálos zongorát. Cím a kiadóhivatalban. 342

ÜZLETEK

Egy elsőrangú

híres gyártmányú, remek kivitelű, jókarban levő billiárd a hozzátartozó teljes felszereléssel együtt, jutányos áron eladó. Bővebbet: Mérnök- és építész-egylet helyiségében Arad, Központi-szálloda. 364

Millió

ember használja

rekedtség, hurut, elnyálkásodás torokhurut, fullasztó és görcsös köhögés ellen a 3516

Kaiser-féle mellpasztillát

3 „Fenyőjegygyel”

6050 bizonyítvány orvosoktól és magánemberek elismerő levele a legjobb ajánlás a biztos sikerre és közkedvelésre. — Egyetlen hasonló készítmény sem tud ilyen hatást elérni. Különösen kellemes és jóízű cukorka. — 20, 40 és 60 filléres dobozban. Kapható: Székely Sándor, Bajcsy Árpád, Gutori Földes Kelemen, Breuer Fülöp, Ring Lajos, Rozsnyai Máttyás, Vojtek Kálmán, Krebsz Gáza, Berger Gyula, Vajdits György, Hahn Vilmos, Gótz Károly, Bernáti János, Kárpáti János gyógyszerárban, Vojtek és Weisz drogeria, Hámru Nestor drogeria, Török A. és Tarsa „Augyal” drogeria, Arad, Stodolai Dezso gyógyszerár Arad, Zombory János gyógyszerár Új-Szentanna, Adler Lajos Gyula gyógyszerár M.-Pécska, Orozsi Rozsó Pankota, Talfert Károly gyógyszerár Elek, Krausz Elemér gyógyszerár Glogovics Zsigmondovics Géza Iris gyógyszerár Lippa, Székely Zoltán gyógyszerár Csérmén, Bauer Károly gyógyszerár Kevermes, Rozim János gyz. M.-Pécska.

590/1915.

Hirdetmény.

Az aradvárosi m. kir. pénzügy-öröl bizalosság 5060/914. számú megkeresését és 3 drb. kimutatást azaz adjuk ki a fogyasztási adófelügyelőségnek, hogy azoknak közszemlére kitételét f. év és hó 18-tól számított 8 napra hivatali helyiségében eirendjük és erről az érdekelteket Kiss Bálint, Aspádtér 2. Szeitz Péterné, Szabadságtér 16. és Moinár Istvánné, Ferray-utca 8. eszédes felszólamiásait megtehetése vegett hirdetményileg értesítjük.

Arad, 1915. évi január hó 16. A városi tanács.

Kalmár József

villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz. Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja

költözködők figyelmébe:

villanyos világítási berendezéseket, villanyos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

villanyos csillárokat, villanyos főzőedényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajszűrő vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villanyos cikkeket.

26—1915. g. sz.

Árlejtségi hirdetmény

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város részére szükséges asztalos munkák elvégzése iránt folyó év január hó 25-én d. e. 10 órakor árlejtsést tart.

Kikiáltási ár: árlejtsési feltételekben megállapított egységárak.

Bánatpénzül leteendő 400 korona készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

31—1915. g. sz.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke folyó évi február hó 15-én délelőtt 10 órakor a hadba vonultak által bérbe vett, de a tanács felmentése folytán tőlük visszavett következő városi földek bérbeadása iránt árverést tart:

1. Eddig Dogyán Miklós által bérelt Libásdűlő 674 sz. 5 hold parcellára,
2. Eddig Kollár János által bérelt Gelindülő 865 sz. 5 hold parcellára,
3. Eddig Ottlakan János által bérelt Gelindülő 840 sz. 5 hold parcellára,
4. Eddig Illin László által bérelt Gelindülő 821 sz. 5 hold parcellára,
5. Eddig Smelkó István által bérelt Nagylegelődűlő 655 sz. 5 hold parcellára,
6. Eddig Osztóin András által bérelt Gelindülő 828 sz. 5 hold parcellára,
7. Eddig Osztóin András által bérelt Gelindülő 881 sz. 5 hold 260 négyszögölnyi parcellára,
8. Eddig Vlád János által bérelt Gulyalegelőbéli 645—11 sz. 5 hold parcellára,
9. Eddig Kis István által bérelt Gulyalegelőbéli 468—14 sz. 5 hold parcellára,
10. Eddig Orga György által bérelt Gulyalegelőbéli 357 sz. 5 hold parcellára,
11. Eddig Igaz Mihály által bérelt Gulyalegelőbéli 863 sz. 5 hold parcellára,
12. Eddig Igaz Mihály által bérelt Gulyalegelőbéli 412 sz. 5 hold parcellára,
13. Eddig Turcsin Iván által bérelt Gelindülő 378 sz. 5 hold parcellára,
14. Eddig Turcsin Iván által bérelt Gelindülő 874 sz. 5 hold parcellára,
15. Eddig Smelkó István által bérelt Gulyalegelőbéli 665 sz. 5 hold parcellára,
16. Eddig Milánkovits Mihály által bérelt Zsigmondháza dűlő 2 sz. 1 hold 1050 négyszögöles parcellára.

Kikiáltási ár holdanként 85 korona.

A bérlet csak 1915. évi október hó 1-ig tart.

Árverés kötelesek az árverés megkezdése előtt parcelláinként 20 korona bánompénzt letenni.

Bérlőik a bérletre szerződést nem kötünk, sem óvadék letételét nem kívánjuk, azonban a termény a bérösszeg lefizetése előtt nem szállítható a bérelt területről.

Írásbeli ajánlatot figyelembe nem vesszünk, csak szóbelileg lehet árverezni.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1915. január 18-án tartott üléséből.

A gazdasági széke.

Az árlejtsésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtsési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtsési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtsést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1914. évi január hó 11-én tartott üléséből.

A gazdasági széke.

Tüzifa

legolcsóbb árban, legjobb minőségben beszerezhető

Dózsa Tüzifatelepen
Gróf Tisza István-ut 28-34.

Telefon 857.

5091

Aradi Első Takarékpénztár.

Meghívás

az „Aradi Első Takarékpénztár” részvényeseinek

vasárnap, 1915. évi február hó 7-én délelőtt 10 órakor az intézet üléstermében (Atzél Péter-utca 1. szám) tartandó

74-ik rendes évi közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Elnöki intézkedés az alapszabályok 27. §-a értelmében.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének, valamint az 1914. évi zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal s az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
3. Az alapszabályok 29. §-ának rendelkezése szerint:
 - a) a társulati elnöknek,
 - b) 8 igazgatónak,
 - c) 4 felügyelő-bizottsági rendes és egy póttagnak,
 - d) 16 bíráló-bizottsági tagnak és
 - e) 28 igazgató-választmányi tagnak három évre történő megválasztása.
4. Netaláni indítványok. (Alapszabályok 23. §-a.)

Az Alapszabályok 16. §-ának értelmében szavazati joggal bíró t. c. részvényesek, valamint ezek alapszabályszerű képviselői felkéretnek, hogy részvényei et, vagy az ezekről szóló köz-, vagy hitelintézeti letéti igazolványaikat, a képviselők pedig ezenkívül meghatalmazásaikat 1915. évi február hó 6-ig az alapszabályok 22-ik §-ának értelmében az intézet főpénztáránál nyerendő elismervény ellenében letéteményezni sziveskedjenek.

Arad, 1915. évi január hó 19-én.

Az igazgatóság.

Használt ólom megvételre kerestetik.

Meghívás.

Az Ujaradi Takarékpénztár Részvénytársaság által,

f. é. február hó 7-én, délelőtt 10 órakor, saját helyiségében tartandó

45-ik évi rendes közgyűlésre.

Napirend:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes választása és a jegyzőkönyv vezetésére egy jegyző jelölése.
2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése az 1914. évi zárszámadásokról, indítvány a tiszta nyereség felosztásáról és a felmentvény megadása az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére.
3. Esetleges indítványok.

Azon t. részvényesek, akik ezen közgyűlésen részt venni óhajtanak, felkéretnek, hogy saját nevükre szóló részvényeiket az alapszabályok értelmében f. évi február hó 8-án, déli 12 óráig az intézeti pénztárnál térítvény mellett letéteményezni sziveskedjenek.

Ujarad, 1915. évi január hó 22-én.

Az igazgatóság.

Költözők figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállít 3361

Koch Dániel

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.

Máriaradnai községi jegyző irodában egy az adóügyekben teljesen jártas egyén 1200 korona évi fizetéssel

azonnal

alkalmazást

nyer.

Előljáróság.